

Makfa ar peesuhriščanu
par pašti:

par gadu 1 rub. 60 kop.
" pufgadu 85 "

Makfa beš peesuhriščanaš
Riģā:

par gadu 1 rub. — kop.
" pufgadu 55 "
" 3 mehnešči 30 "

Mahj. w. teel isdohis feļ-
deņam no p. 10 fahloht

Mahjas weefis.

Ernst Plates, Mahjas weefa ihpaščneekš un apgahdatajš.

Mahjas weefis iņahšt ween reiš pa nedetu.

Makfa
par fludinaščanu:
par weenas fleijas smaltu
rakstu (Peti)- rindu, jeb
to weetu, to tahda rinda
eeņem, makfa 10 kop.

Redakcija un ešpedizija
Riģā,

Ernst Plates bilšču- un
graħmatu- društāmā pee
Peštera bajņiņās.

№ 17.

Sestdeenā 23. April.

1877.

Ma h d i t a j s.

Saunafahš siņas. Telegrafa siņas.
Geļģeļemes siņas. No Riģas: Widsemes riterščastes kanzeļejas
raksts. No Lubahnes: uhdens-pluhdi tureenas apgabalā. No Palsmanes:
Hoblas buščana. No Lugaščem: preefa deena Sila Wubrneeku pagastam.
No Walfas: tohena pabrubuhweščana, — pahr seminari. No Krohna Ense-
linas: ištaidrojums. No Peterburgas: dahwanas preešč kara-eevainoteem.
No Masławas: dahwanas preešč kara-eevainoteem un štinnecu kophščana-
nas. No Riščinewas: aktiwas armijas wirskommandeera deenas pamehlt.

Ahrseemes siņas. No Bruhštjas: jagis behens. No Romas: pahr jauna
pahweita jelščanu. No Konstantinopeles: sultana ščaubiščanahš. No Pe-
ras: pahr Abdulu Kerimu. No Turzijas: pahr Turzijas kara-špehtu.

Raea siņas.

Krebešču un Jelama jelščanahš. Waj gribeet buht til ween kausitaji
un newis darijati?! K. Keelstir tungam. Sira pahr uffautteem Riģā.
Nautees ne wis kantees. Nindas papišru-jena.
Peelikumā: Mehgeris. Graudi un seedi.

Saunafahš siņas.

No Riģas. Pahr jauneem pilščehtas likumeem Baltijas
pilščehtās Kreewu „Peterburgas awiweš“ pašneekš ščahdas
siņas: Pilščehtas pahrwaldibas reforma (pahrgroħšijums), kas
walsts eekščigās gubernijas jaw tai 16. Juni 1870. g. eewe-
sta, tilščohht ščiniš deenās ari us Baltijas pilščehtahm pahr-
zelta un proħti peħz nofajijumeem, kahdi preešč tam ištai-
sti. Peħz ščhem nofajijumeem tilščohht jaunee pilščehtas
likumi katrā pilščehtā eewesti peħz ihpaščas eekščigu leetu
ministera nofajiščanas un peħz tureenas buščchanas eeweh-
roščanas.

— Kā dšird, tad generalkonšistorija ewangelisķeem mahzi-
tajeem wišā walsti ušdewufe, lai išt swehtdeenas, kamehr karšč
naw beigts, turoht Deewa-luhgščchanas preešč ušwareščanas
muhfu kara-pulķeem, un išdewigā wišē dahwanas lašoht preešč
eevainoto zeeščchanas atweeglinajščanas.

— Šcho swehtdeenu Riģ. Latw. beedriba ištihkojufe kon-
zerti, kara-eevainoteem par labu. Konzertes teizamu noluhku
eewehrodami atgahdinajam faweem lastajeeem Riđsneekem, lai
kates, kas eepēhi, us minetu konzerti no-eeetu un tā tad la-
bam mehķim fawu artawu neleegtu.

No Odesas. Starp Odesas eedšihwotajeem tahš walodas
ištandušchahš, ka Odesa tilščohht no Turku kara-lugeem ap-
ščaudita. Kā proħtams, tad tahdas walodas laudis deesgan
ištaidijuščas. Bet ščahdas bailes ir weltas, kā to turee-
nas awiwe ištaidro. Wirmahm kahrtahm Odesas apzeetina-
jumu leelgabali daudš tahlaki ščauj naka Turku kara-lugu
leelgabali, un turklaht teem ir daudš labaka konstruģija naka
eenaidneeku leelgabaleem. Ohtrahm kahrtahm neweens eenaid-
neeku kara-lugis newar til tuwu pee pilščehtas peebraukt,

lai waretu baterijas (leelgabalu fkanstes) apščahdeht. Tapat
treščahm kahrtahm naw eepēhams, ka kahds eenaidneeku
kara-lugis nostahtohs, lai waretu pilščehtu apščaudiht. Wi-
fas baterijas to fahktu apščaudiht un pat tas ščiprakais
brunu-lugis nešpehtu tahdu ščipru ščaudiščanu ištireht. Ze-
tortahm kahrtahm tahdā buščchanā war Odesas pilščehtu
til išt tahluma apščaudiht. Kad nu ari kahda lohde išt tah-
luma tiktu atščauta, tad ta nekahdu leelu ščahdi nešpehtu
padariht, jeb eenaidneekam buhtu tuhķstosķeem lohdes jaščauj.
Kats ščahweens zaur-zaurim rehķinajoht makfa eenaidnee-
kam kahdus 100 rubķu (no 25 rubķi lihds 150 rubķi). Ja
nu eenaidneekš gribetu zaur apščaudiščanu Odesai leelu
ščahdi padariht, tad winam ščahda apščaudiščana makfa
10, warbuht pat 100 milionu rubķu. To wišu eewehrojoht
gan war droħšči faziht, ka Odesai naw no apščaudišča-
nas naka to bihtees.

Telegrafa siņas.

No Peterburgas tai 20. April. Iģahjuščo swehtdeenu
lords Kostus Keisara waldibai darija ščammu, ka Turzijas
waldiba fawus pawalstneekus Kreewijā nodohdoht Anglijas
šuhzneģibas apfargaščana. Kreewu waldiba bija ar to ar
meeru. Wakar (tai 19. April.) lords Kostus luhģa Keisara
waldibu, lai ščo nolihgumu lihds wakaram weh! neturoht
par nošleģtu, jo Turzijas waldiba, Kreewijas pawalstneekus
išt Turzijas padšihdama, newarohht us Anglijas apfargaščanu
(preešč Turzijas pawalstneekem Kreewijā) rehķinahšt. Kei-
sara waldiba tomehr atbildeja, ka wina griboht Turzijas pa-
walstneekem atkaut Kreewu likumu apfargaščanu. Runa,
ka Wahģija leelwalstim pašnojuše, ka Turzijas waldiba lee-
ģufehš deenent Wahģijas šuhzneģibas apfargaščanu preešč
Kreewijas pawalstneekem Turģijā.

— Tai 21. April. Muhfu augģts Kungs un Keisars
lihds ar Droħnamantneeku un leelstiršu Wladimiru wakar pul-
sten puf diwpadšmitōs deenā nonahķušči Odesā, turpat kara-
pulkus, apzeetinajumus un kara-lugus pahrluhkojušči un pul-
sten 2 us Riģewu aišbraukušči.

— Tai 21. April. Armijas wirskommandeeris išt Rišči-
newas laidis ščahdu telegrafa siņu: Us preešču eedami ne-
teekam kaweti, tureenas eedšihwotaji muhfu armiju us to la-
bako fānem. Turki pret muhfu kara-pulķeem nelo ne-eešahšt,
kas pee apaļščas-Donawas nometusķees. Eenaidneekš lihds
šchim weh! naw mehģinajis, pahr upi (Donawu) pahri eet.

Geschiedenes finas.

No Rigas. No Widsemes riterfchaftes-kanzelejas mums peenahzīs schahds raksts, lai to fawā lapā ušuemam.

Basnizas- un basnizas-draudses preekščneeku kungeem.

Tas no Keisariskas Majestetes istaistais manifestis teek no wifahm muhsu semis kanzelehm pasludinahs un atgahdina katru, ka tahds rets atgadijums, kahds ir karšč, ari prafa retus upurus. Tā tad ir katra pawalstneeka peenahkums, palihdsibu sneegt, un zil, ar faweem spēhkeem eespehi, atweeglinahs tahs jahpes un bruhzes, lo karšč nešhs. Wifur eesč walstis un starp wifahm kauschu kabrtahm zetahs ta gribeščana darbīgi palihdsiht, lai waretu kara-ahrstu buhščanai, flimneeku kohpščanai, eewainoto kara-wihru weščanai tohs wajjadfigohs lihdselkus preekšč tahm daschadahm wajjadhibahm pasneegt. Widseme tahdas reisās nekad naw atpakal palikufe un lari jaw tagad daschs labs few prafa, kur lai fawu dahwanu pasneedsiht.

Lai schai wifpahrigai zenschanai un muhsu semes eedsihwotaju daudskahrt pahreauditai labbarischanai buhtu fawa faweenofchanas weeta, kas sanahlfuschahs dahwanas fawahf un tahs preekšč derigas illeetaschanas nodohd, tad schē apalschā parakstijuschees fastahdijuschees par komiteju un to luhgščanu eesneeds wifsem semes eedsihwotajeem, muishas ihpafschneekem, mahzitajeem un walstis (pagasta) lohzeekteem, lai katrs zil spēhdams fawu artawu preekšč schi zilweziga noluhka pasneeds.

Lai zil nelo waretu apsihmeht, zil tahs palihdsibas no katra zilweku drauga buhtu dabujama, tad schē tilai japeemin, ka Sarkana krusa beedribai Rigā ween 400 gultas preekšč eewainoteem un flimneekem ja-cetaisa, ka katras gultas uštureščana, bes tahs no waldbibas dohtas palihdsibas, makfahs par deenu kahdus 60 kap. un ka sanitetes brauzeeni isrihkojami un aifuhjami, bes tam dauds kas atleef darams, preekšč kam tee wajjadfigee lihdseli til zaur labdarigu palihdsibu war tikt apgahdati.

Pee zeen. basnizas un basnizas-draudses preekščneeku kungeem apalschā parakstijuschahs komiteja isfata to luhgščanu, lai minete kungi zaur tahdeem lihdselkeem, kas wineem par derigu israhahs, par premeheru zaur draudses-konwentehm jeb ihpafschahm fapufehm, to wajjadfigu un firnigu luhgščanu katram draudses lohzeklam pee firds likt, lai preekšč karabehdu masinaschanas un ihpafchi preekšč eewainoto un flimneeku kohpščanas pehz eespehščanas palihdsiht. Dhtra un pilniga palihdsiba ir lohti wajjadfiga.

Schimi paschā laikā Widsemes ewangeliska-luteru konsistorija ir luhgta, lai mahzitaji fungus usaiginatu preekšč dahwanu lasischanas.

Apalschā parakstijuschahs komiteja nekawesees, pahr tahm is draudsehm eesuhkitahm dahwanahm awisēs kwiteereht un fawā laikā par scho sumu illeetaschanu rehkinumu nodohd.

Riterfchaftes rentejai ir usdohts, salasitu naudu fanemt.

Komitejas adrese: Riga, Ritterhaus.

Robert baron Wolff, resideeredams landrahts,

landrahts H. v. Sagemeister,

generalsuperintendents Dr. Christiani,

landrahts v. Richter.

No Lubahnes kai 11. Aprilī mums peesuhthits tahds raksts:

Waru zeen. „Mahajs weefa“ lasitajeem pasinoht, ka Lubahnes draudse Lubahnes muishas apkartejeem fainneekem ir fazehlfuschees leeli uhdens-pluhdi, jo Uweekstes upe ir breefmigi ispluhdufe, ka ari tahs masahs upites. Schē ihpafchi grihu pasfahsiht par dimi fainneekem, kas ir apalsch Lubahnes draudses fawas mahjas par dsintu pirkuschī. Wineem ir fawā aprinki eemebrichts leels purwis par plawahm un ganibahm; bet wini to purwi ir wifu wairak istaisijuschī par semi un tur fehj rudsus un meeschus un ausas, jeb ihfi fakohs wifu fehj, kas til ir fehjams. Breekšč desmit gadeem tur (prohti pa purwi) ne mescha kustonis newareja pahri tikt, bet nu aug maife. Rā schis purwis tizis pahrewehrstis par augligu semi, pahr to waru pasneegt schahdu sinu. Lubahnes wezais leelstungs, kas tagad ir aifgahjis Deewa preekščā, lika par fawu naudu rakt leelas kanawas un tahs ir purwi pahrewehrtuschas par augligu semi. Un minete faimneeki atkal puhra-weetas platumā faraka grahwjus. Bet kā augščam minejam, tad pa leeleem uhdens-pluhdeem ari schini purwja semē bija fazehlees uhdens; jo tas no tam nahzis, ka grahwji rudeni ar sneegu aistaisijuschees zeeti un tā tad rudsi appluhduschī. Saimneeki nu gudro tā: nemt leelo Bruhšču ahrklu un fahkt tohs grahwjus un kanawas art, lai pa to wagu tezetu uhdens. Saimneeki ar faweem pufschēem schā gada leeldeenas fesindeenā bewahs preezigi tohs grahwjus art; bet nu tam weenam puifim par leelo grahwī pahri eijoht pasklid kahjas un winsch pakriht us tšchetreem un nu grahstahs pehz malas. No uhdena sinams ari drihi ahra tika, bet fawu kefchas pulstienu faslapinajis, tā ka tas wairs ne-cet.

No Balsmanes. Zeen. lasitaji buhs atraduschī sch. g. 6. „M. w. numuri rakstu „no Balsmanes,“ kurā starp zitahm leetahm ari Balsmanes jaunbuhwejama pagastflohla teek peemineta un fazihst, ka winas eeriktes nebuhfchoht teizamas. Tagad rakstijais ir pahrelezinahs, ka ar tahm un tā tad ari ar tahs buhwes leetas waditajeem warehs gan meerā buht. Tikween schēhl, ka pee tahs „flohla“ chlas gan zaur walstis, gan ari zaur buhwmeistera wainu schahdas nepahrskatamas mifeschanahs nahlfuschas: Gribda no fiteem dehteem eelitta, tagad pehz dabas ukumeem rahda leelas schkirbas, zaur kurahm wirsrühme stahw faweenofchanā ar to ruhmi apalsch grihdas, kas newis labi ar smiltim, bet wairak ar gaisu ir pilidita. Krahjns zaur ilgu nelurinaschanu un nekateschanu pehz muhreschanas auktumā ir fawu fatureščanahs spēhku tā pametufi, ka jaw mutei sohbi isbiruschī un fahnds plaisajumi manami. Seenas waretu buht bes tahm pahra newajadfigahm schkirbahm, kas bes nodohma tur atstahstas. Tahdai mahjai, kā schi, wajjadsetu wifmasak no eesčpufes kantetai buht un labaki deretu pohrusis, nekā dubult durwis, kas warbuht tur tiks liktas. To fliktu usrahdijis nu waru ar weeglaku firdi ari no ohtras pufes lo peemineht. Un tas leetahs fanemts tanis ihjōs wahrds, lo zeenigs Balsmanes basnijpehrminder leelstungs barons von Buddenbrock nesen us mani fajija: „Ja ari walstis pee apsihmetas buhwes zaur nefamanischanu ir kahdas leetas greisaki isdarijufi, tad tas tomehr isfatahs mas un ne-eewehrojams pret winas tšchalibu un labu prahtu pee dohščanas un gahdashanas preekšč fawahm ffohlahm. Par wairak kraspuehm basnijpehrminder leelstungs buhdams waru leezinahs, ka schini jinā Balsmanes walstis war fimts zitahm par preekščschini buht.“ Wehl pa-

teizigi peemini, ka ſcheem kreetneem zenteeneem labu pabalſtu ir peelikufi zeen. Balſmanes dſimt-freilene, Pauline von Kahlen, neween labu datu buhmateriala ſchliſkodama, bet wehl 30 dalderu ſemes par it lehtu zenu, par 75 rbl. dalb., pahrodhdama preeſch Balſmaneeſchu pagafſkohlahn.

P. J.

No Yugafcheem. Mums pee Yugafchu draudſes peederigeem Sila Muhrneeku pagafſta lohzeekem 15. April deenâ bij preeka deena, jo tad tika Sila Muhrneeku ſkohlâ ſkohlâs behrni, kuzi trihs ſeemas ſkohlâ bijufchi, atlaiſti. Pee atlaiſchanas bij atbrauzis draudſes mahzitajs Ulman lungſ un ari dauds ziti pagafſta lohzeeki, it ihpaſchi ari tehwi un mahies bij ſapulzejuſchees. Pee atlaiſchanas iſahdijahs, ka behrni ir kreetni mahziti, par to mums ir japateizahs muhſu ſkohlotaſjam Nurnick lungam un wina palihgam, Kraſtin lungam, kureſch ſawas ſinaſchanas pagafſta ſkohlotaſju ſeminara eemantojis, ſchoſeem ar jo leeku uſtizibu muhſu ſkohlâ ſtrahdaja. Pa ſtarpahm behrni diwbaliſgi jaulas dſeefminas no ſeſtahs datas dſeefnu rohtas klaufitajeem par preeku nodſeedaja. Weidſoht wehl ari to peemineſchu, ka muhſu ſkohlâ tee behrni, kureem ſkohlâ ja-eet, teek uſnemti un tad eet trihs ſeemas, beſ ka jauni tilku uſnemti, zaur to tad muhſu ſkohlâ wiſi behrni ir pee weenas nodatas. — Mums par jo leeku preeku ari tas bij, ka daſchi pagafſta ſkohlotaſju ſeminarijas jaunekki, kuzi todeen brihwdeenu ſwehtija, muhſ ar ſawu klahbuhſchanu eepreezinoja. — Tai Deems dohd, ka muhſu ſkohlâ arween jo ſefmigi augli buhtu redſami. Wanadſtaſch.

No Waſſas. Schejeenes baſniza, kuras tohrnis wairaf pehdas eegrimis, jaw drihl uſ ſakriſchanu taiſjahs, teek pahrbuhweta. Tilkab tohrnam, ka ari paſchai baſnizai teek grunte likta. Weza baſnizas "grunte poſtahw tika iſ reſneem kohla bluſeem, kuzi pa datai jaw par truhdeem ir palikufchi. Wiſi ſchis darbs maſſaſchoht lihſ 5000 rublu.

— Ka dſird, tad no pagafſta ſkohlotaſju ſeminara ſhogad tilſchoht 14 jaunekki atlaiſti. Gan maſak neta zitus gadus, bet tas laikam nahſ zaur to, ka diwus gadus atpakat wehl ſchim ſeminaram nebij pilnigas teeſibas dohtas; jazere ka uſ preeſchu wairaf jaunekki tiks atlaiſti. Schee 14 jaunekki, kuzi tagad tiks atlaiſti, ir jaw Balſon direktor lunga audſekni. Tai Deems dohd, ka ari ſchee jaunekki buhtu kreetni ſtrahdneeki ſawâ gruhtâ darba laukâ. To no ſirds wehlahs

Wanadſtaſch.

No Krohna Enſelinas. Mahjas weefa Nr. 11 atradahs rakſis, kuru B. M. k. ſarakſtijiſ pret manu rakſtu pag. g. Nr. 49. Attaiſnodams, ka es ſawâ rakſtâ nepareiſi eſoht rakſtijiſ — B. M. k. ſawâ attaiſnofchanâ ſtahta, ka wehl maſka eſoht bijuſi, no ta ſakohſ aiſpehrnahs ſeemas lihſ 10 aſis jeb wehl wairaf. — Ta naw pateefiba. Kur tad tahs 10 aſis bija noliktas, kad tani 26. Nowemb. 1876. g. nebija ne pagales redſamas? — Dhrlahrt B. M. k. ſtahta, ka ſkohlâs grahmataſ (inventars) eſoht it pilnigi eegahdatas, — naw teeſa. Wehl pat ſchodeen naw nekâs atrohdamſ no grahmatahm nedſ zitahm ſkohlâs leetahm. Tad wehl B. M. k. ſtahta, ka ſkohlotaſjus ar 150 rubl. par gadu lohnejoht, — naw teeſa. Jo to war katreſ ſaprâſt, ka ſkohlotaſju Enſeleeſcheem naw nemaſ wairaf, ka weens ſkohlotaſis, un tam paſcham wehl wiſi Enſeleeſchi ween tohs 150 rbl. nemakſa, bet turklahſ Kohpalneeki maſka tohs 100 rbl. un Enſeleeſchi to pahrejo. — Gauſcham noſchelojama

leeta, B. M. k., ka Juhs ſawâ attaiſnofchanâ pahreezinajatees, ka negriboht leelitees, bet pateefibu ſajihſ, — bet to nu atrohdam? — Tihru netaiſnibu un leelibu!

B—s. C—s.

No Peterburgâ. Kad kara-manifeſis jeb paſludinajums bija Peterburgâ preeſchâ laſihts, tad leela dſihwida wiſur parahdijahs, un drihl ween tahs dohmas radahs, ka waijadsetu dohmaht uſ palihdſibas ſneegſchanu preeſch teem, kaſ zaur karu tilſchoht apſkaldeti. Pats Keiſars ar ſawu angſto Familiju eeſahka. Keiſars un Keiſareene preeſch kara-eewainoteem dahwaja 30,000 rubl., Trohnamantineeſ ar Trohnamantineezi 10,000 rubl., leelſirſti Sergejs un Bahwels Alekſandrowiſchi — 5000 rubl. Leelſirſtene Alekſandra Betrowna, Nikolaja Nikolajewiſcha augſta laulata draudſene ir eetaiſijufe ihpaſchu namu, kur tiks ſagatawotas leetas preeſch eewainoteem un ſlimeem karineekem. Sarlana kruſta beedriba jaw aiſfukhtijufe ahrſtes, ſlimeeku kohpejas un daſchadas preeſch ſlimeeku apkohpſchanas waijadſigas leetas.

No Maſkawas. Pahſ kara-manifeſta preeſchlaſiſchanu Maſkawa paſneedſ tureenâs Bahzu awiſes jo plaſchâs ſinas, no kuzahm kahdas ari ſchê uſſihmeſim. Tai 12. Aprili pulkſten 2 tika Maſkawas baſnizas notureta Deewa kalpoſchana un Wiſaugſtalais manifeſta preeſchâ laſihts. Baſnizas bija ar laudim pilnas, jo katreſ kreetns tauteteis pee ſchi ſwariga atgadijuma gribeja klahſt buht. Maſkawas duma (pilsſehtas padohme) manifeſta bija to wakarū preeſch tam preeſchâ laſihts. Maſkawas duma atgahdinaja pilsſehtas weetneekus, ka ſchini paſchâ weeta iſgahjuſchâ rudeni eſoht augſtam Kungam un Keiſaram pee kahjahm nolikta adreſe, kuzâ iſſazjuſchi, ja waijadſiba roſtohs, upureht mantu un aſinis. Schis brihdis, pilsſehtas preeſchneekſ teiza, ir tagad atnahjis un dumai tagad peenahlahs, ſawu ſohlijumu iſpildihſ. Duma pehz tam noſpreeda 1) pa wiſu to laiku, lamehr kureſch tiks weſts, 1000 gultas preeſch eewainoteem karineekem uſtureht, 2) iſ pilsſehtas eereſchchanahm doht 1 milionu rublu preeſch kara ſlimeeku kohpſchanas. Pehz tam tika noſpreeda, ſcho ſpreedumu augſtam Keiſaram zaur adreſes rakſtu wiſu padewigati ſinamu darihſ. Augſtais Keiſars ſcho ſinu dabujis, pa telegraſu lika atbildeht ſchahdus wahrduſ: „Ar ihpaſchu preeku Es eſmu to ſinu ſanehmis no Maſkawas dumas dahwanahm, ſihmejotees uſ kara peeſajizſchanu. Es kuhſu, winai Manu ihſtu pateizibu iſſajihſ par ſcho gohdprahtigu darbu, uſ kuru Es kâ Maſkawas behrns Pats eſmu lepnis.“

Maſkawas kauſmanu ſabeedriba noſpreeda, 1 milionu rublu dahwinahſ tahni familijahm par labu, kuru apgahdneeki un maieſ-pelmitaji waj nu karâ krituſchi jeb zaur bruhzehm miruſchi jeb krohpli palikufchi. Augſtais Keiſars, kad ſchis ſpreedums Wiſam tika ſinams, lika zaur Maſkawas general-gubernatoru kauſmanu ſabeedribai ſchahdus wahrduſ iſſajihſ: „Es Maſkawas kauſmanu ſabeedribai daru ſinamu Sawu ihpaſchu pateizibu par ſcho jaunu un til eewehrojumu upuru, ſihmejotees uſ kara-peeſajizſchanu. Maſkawa zaur ſcho darſcham peerahda, ka wina gohdam pelnijufe to wahrdu „Kreewijas pirma galwas pilsſehta.“

Maſkawas muſchneeziſa tai 18. Aprili ahrkahrtigâ ſapulzê noſpreeda, 80,000 rublu dahwinahſ preeſch Kawkaſijas armijas, lai eetaiſoht ſlimeeku apkohpſchanu preeſch 100 ſaldateem un peenahkameem wirſneekem — 15,000

rublu preefch kara-spitaleem jeb flimneeku nameem Masflawas gubernija.

No Kischinewas. Muhfu augsta Keisara brahls un aktiwas armijas wirskommandeeris Nikolajs Nikolajewitschs islaidis tai 12. Aprili schahdu deenas-paweqli armijai:

Jaw gadu simteneem Turku juhgs spaida kristigohs — muhfu brahtus. Smaga ir wina kalpiba. Wifs, kas zilwelam ir dahrgs — swehta tiziba pee Kristus, gohbigais wahrds, tas ar sweedreem un afinim eeguhts, ihpafchums — wifs ir apgahnihts un apfmeekla lirts no netizigeem. Rewareja to pazeest, tee nelaimige, wini fazehlahs pret faweem spaiditajeem un jaw diwi gadi, lamehr kristigo laufchu afinis pluhst; wilssehtas un zeemi ir nodedsinati, wifs ihpafchums ir isposhtis un nolaupihts, fewas un meitas apfmeetas, weelahn eedshwotaji lihds beidsamai dshwibai aplauti. Muhfu Waldineela un ahwalschu waldibu preefchlikumi, lai kristigo buhshana tiktu pahrlabota, palika bes felmes.

Muhfu Zahra atfwabinataja pazeeshanahs mehds ir pahrpildihst. Keisariska Mejestete to gala-wahrdi runajufchi:

Turzijai lafch peefajihst.

Kareiwji tahs man ustizetahs armijas! Mums tas usdewums peefskirts — Keisara prahtu un muhfu fentschu nolikumu ispidiht. Mehds nedohdamees kara, lai jaunus semes-gabalus eeguhtum, bet par apfargafchanu muhfu apfmeeteem un kalpinateem brahteem, par apfargafchanu kristigai tizibai. Tamdeht uf preefchu! Muhfu leeta ir swehta un Deews ir ar mums.

Esnu no tam pacheezinahts, ka kattris, no generata fahloht lihds pascham semakam saldatam, fawu peenahkumu ispidihst un Kreewu wahrdam kaunu nedarihst. Lai schis wahrds ari tagad tahds bihsiams israhdahs, ka pagahjufchds gaddes. Lai muhs ne-aistura nelahdi kawekli, nelahdi puhlini un truhkumi, nedsi ari eenaidneeka tureschanahs. Bet meerige eedshwotaji, pee kahdas tizibas un tautibas ari peederdami, tapat ka ari wina ihpafchums ir preefch jums ne-aistekami. Neko nedrihtst bes atlihdsinafchanas paremt, neweens nedrihtst fawwalibas darbus pastrahdaht.

Schini buhshana es praju no wiseem to stingrako lahrtibu un rihzibu; uf tam atbalstahs muhfu spehls, muhfu weifshanahs leeziba, muhfu wahrdi gohds.

Es kara-pulkeem atgahdinaju, ka par rohbeschahm pahreedami mehds ee-eesim tai jaw no wezeem laikeem uf mums drauga prahtu turedama Numenija, preefch kuras atfwabinafchanas Kreewu afinis ne masuma ir pluhdufchas. Esnu pacheezinahts, ka mehds tur to paschu laipnu usnemfchanu atradifim, ko muhfu fentschi, muhju tehwi tur atrada.

Es pagehru, ka wifu lahrtu kareiwji wineem, muhju brahkeem un draugeem, to atlihdsina ar pilnu draudfibu, ralahrtibas uftureschanu un ar palihdsfchanu pret Turkeem, ja wajadsiba rasohs, tad wina mahjas tapat aistahweht it ka tahs buhtu muhfu paschu.

Schi pawehle ir preefcha lafama wifas kompanijas, es-ladrones, fotnas un baterijas.

Barakfijis: aktiwas armijas wirskommandeeris, jahnteezibas un inscheneeru buhshanas general-inspektors „Nikolajs.“

Ahrfemes sinas.

No Pruhfijas. Retahlu no Brandenburgas kahda pilssehta tureenahs birgermeistars pastahsa Wahju laikrakstam „Gartenlaube“ schahdu atgadijumu: Tai 8. Nowemberi, ta

birgermeistars stahsta, tika man jauns zilwels preefcha wests, kas bija apzeekinahts, tamdeht, ka bija deedelesis. Pee pahrlaufshnafchanas preefcha westais janneklis teiza, ka wina fajuht Hermann Groll, ka winafch nesinoht zil wezs winafch esohst nedsi ari, tur winafch dsimis; fawus wezakohs winafch nelad ne-efohst pasinis, jo zil ilgi winafch atzerejotees, tad winafch tshiganu pulka bijis. 1876. gada ap pawafara fahkumu starp tshiganeem iszehlfchees nemeeri un tee schlihrufchees diwi pulks. Weens pulks gahja uf Wahjsemi un pee schi pulka bija minetahs janneklis Hermann Grolle. Kad tshiganu pulks bija aif Berlines tizis, tad wina wadonis fajija uf Hermann: „Tagad tu wari eet. Tu pee mums nepeederi. Taws wahrds ir Hermann Groll, un kad tu mas biji, tad tu tiki Holsteinah nosagts. Gij uf Holsteinu! Tu fawus wezakus tur atradifi.“

Hermannis, no tshiganeem atraidihst, gahja weens pats uf preefchu, prasidams pehz zela, kas uf Holsteinu wedohst. Brandenburga winafch dabujis darbu un tur palizis pufgadu, bet kad wehlah darba truhzis, tad gahjis tahstaku, lihds tizis faherts un manah (prohti birgermeistara) preefcha wests.

Hermannis mani lohdi luhdsa, lai winafch kahdu weetu eerahdoht; winafch labprahst strahdatu. Es wina eedewu pee kahda kaleja-meistara mahziba un pee ta winafch tagad freeini un gohdigi uswedahs un tshakli un usjhtigi strahda. Brandenburga winafch tapat teizami bija uswedees. Tureenahs mahzitajam, kas Germanim pa seemu mahzija lafshchannu, winafch teizis, ka tshiganu pulka wehl ziti sehni bijufchi, kas pee tshiganeem nepeederejufchi, bet no teem bijufchi sagti. „Ta stahsta minetahs birgermeistars. — Mehds scho notikumu sche pastahstijam faweem lastajeem par jaunu peerahdschannu, ka tshigani behrnus sohj un ka schahda sinah no wineem jafargajahs.“

No Romas. To tuwaki tas brijhs paredsams, tur wezais pahwestis fawas azis aifdarihst, jo wairaf garidsneeki fawas galwas lausa, kahdu lai eezeloht par jauno pahwestu. Leelaka data katolu garidsneeku to wehleschanohs isfajijufe, lai jauna pahwesta wehleschana jeb zefshana netiku notureta Roma jeb Italiija, bet zita kahda walsti. Tadeht ka Italias waldiba ar pahwesta waldibu stahw naida, tadeht garidsneeki negrib pahwesta zefshanu notureht Italiija. Tad ari garidsneeki pahre tam fawas galwas lausa, is kahdas tautibas buhtu jaunais pahwestis zelams, un ka rahdahs, tad gau Italeetis tiks eezelts.

No Konstantinopeles. Turku armijas wadoni grib to panahkt, ka lai sultans dohtohs uf kara-lauku, ta ka darijis Kreewijas Keisars, jo zaur sultana nonahfchannu pee armijas tiktu kara-pulkeem duhsha pawairota. Bet sultans wehl schaubotees Konstantinopeli atstahst, tapehz ka winafch baidotees, ka Konstantinopel ne-iszetotees nemeeri. Nedrohsha ari ta buhshana tur esohst un warbuht tur jaw nemeeri iszetahs, kad ari sultans paleel. Sultans neween wispahrigi no nemeereem baidahs, bet winafch ihpafchi bail no diwahm leelahm, prohti no tam, ka winafch neteeohst peefpeests, Midhatu-Paschu atkal amatah eezelt, un tad no tam, ka winafch neteeohst no trohna nogahstis un Murads wina weeta eezelts. Tapat dsird, ka weelahm Turku wadoni scheshlojahs, ka laikam newarefchoht fawus pulkus lahrtibah un rihzibah fatureht. Schahdas sinas nenahf negaiditas, jo Turzija arween bijufchas nelahrtibas, un kas tad par brijhumeem, ka tagad kahdas paschas nelahrtibas radufchahs un turpmat radifees.

No Peras teef Bahzijas awisei „Eribüne“ pafneegtas sinas pahre Turku Donawas armijas wirswadoni Abdulu Kerimu-Bascha. Rahdu druuzinu no tahm ari sche ussimefim. Abduls Kerims ir tagad 61 gadu wezs un ir dšimis Ischirpanē pēe Adrianopeles. Winšch ir leels no auguma, ar stipreem panteem, bet daudis neruna kā jaw ihstis Turku augstmanis. Sawu kara-mahzibu winšch preekšch 40 gadeem baudijis Austrijā un tur ar leelu tschallibu strahdajis. Wahzu walodu winšch tikpat skaidri runa kā Turku walodu. Winšch ir weiklaks kautinu isrihlošchanā nēla wadišchanā. Serbu-Turku karā isgahjuschā gadā winšch daschu reisu israhdijs imalku fapraščanu kara-leetās. No tā laika, kur winšch Austrijā kara-deenastu mahzijeēs, winšch newar eeredseht ahr-fahrtigūs kara-wihruš, par peemehru semes-fargus, militščus u. t. pr.; Baschi-Bozulus winšch nemas newar eeraudsiht, bet ne tamdeht, ka wini breefmu darbus pastrahda, bet tamdeht, ka wini nepeeder pēe kahrtigeem kara-pulkeem. Winšch pret teem isturejāhs lohti stingri un zeeti. Wina generalustaba preekšchneeks ir Hafizs-Bascha, kas ari Austrijā bijis 8 gadus, tur kara-deenastu mahzidameēs, un teef par mahzitu wirsneeku turehts. Winšch ari tas bija, kas Bulgarijā ne-meerus apšpeeda, un kā winšch to isdarija, tas laštajeem wehl deesgan buhs atminams, jo wairak reisu tikam pahre breefmu darbeem Bulgarijā sijnosch. Bes Hafiza-Baschas Abdulam Kerimam ir wehl Nedščibs-Bascha. Abi šhee, tiklab Hafizs kā ari Nedščibs, efoht deesgan weikli generati.

No Turzijas. Celsch Kreemu awises „Рѣск. Ив.“ atrohdahs pahre Turzijas kara-spehku schahdas sinas:

Uf kara-lauka pēe Donawas, lohpa ar zeetofschu garnisona saldateem Aprika schahdā nebija wairak kā 180,000 zilweku ar 350 leelgabaleem. No šcha kara-spehka stahw: Dobrudschā 20,000 zilweku, Silistrijā 20,000, Ruffschulā 18,000, Schumlā 14,009, Warnā 14,000, Widinā un tureenās apgabalā 55,000, lohpa 140,000 zilweku. Lee ziti 40,000 zilweki ir istaisiti pa skanstehm gar Donawu un pa Balkana kalneem. — Mijas Turzijā rehšina 130,000 zilweku un prohti Armenijā 74,000, Kurdistanā 2000, Sibirijā 20,000, Mesopotamijā 20,000, Zemenē 2000. Bes tam wehl, kā „Нов. вр.“ raksta, efoht: Konstantinopelē un tureenās apgabalā lihds 120,000 un gar Montenegeru un Miriditu semi lihds 95,000 zilweku.

Kara-sinas.

Tagad, kur muhfu augstais Kungs un Keisars ir eefahzis šwehtu atswabinaschanas karu pret warmazibu un netizibu, tagad, kur wifas plafčas Kreewijas, muhfu tehwijas un dšimtenes karewji, muhfu brahli un dehli fawas afinis laifihis, sawu dšihwibu netaupihš preekšch taisnibas un tizibas aistahwefchanas, tagad wifa Kreewija ar šwehtahm luhgšchanahm un firsnigahm wehleschanahm pawada muhfu kara-pulkus un winu augstohs wadonus uf kara-lauku un ar pulstofschu firidigaida uf latru sinu, kas no kara-notikumeem lo wehstihš. Jo nopeetnaks un swarigals šchis karšč, jo nopeetnaki un swarigali tahs kara-sinas nosweremas, kas laudim teef pafneegtas un muhfu augsta waldiba par tam ruhpejuschš, ka muhfu eefšhemes awises tilai taisnas, pateefas sinas no kara pafneegtu. Schihš sinas eewehrodami mehš zil špehdami pafneegšim jo plafchas sinas no kara-lauka, bet pēe tam mums fawi mihtee laštaji ja-atgahdina, lai netiz schahdahm tahdahm

walodahm, lo laudis daschreis ispausch un famelšč, bet lai tik turahs pēe tahm sinahm, lo muhfu eefšhemes awises pafneeds. Scho atgahdinaschanu atsinam par wajjadšigu faweem laštajeem isfajht, pirms eefahluschi kara-sinas rakstih.

Diwi weetās, prohti pēe Donawas un pēe Kawkasijas gaidami leelaki kautini. Uf kara-lauka pēe Donawas muhfu un Turku kara-pulki wehl naw tik turu fanahluschi, ka lauschanahs waretu jaw fahkteēs. No Rischinewas teef pa telegrafu sijnohs, ka armijas 11. kara-spehka (korpuša) kommandeeris generallitnants firšts Schachowskoi, tai 15. Aprili ar faweem kara-pulkeem eenehmis tahs pilšsehtas Galazi un Braily un tur saldatus eelizis. Turp eedami muhfu kara-pulki tika no tureenās eedšihwotajeem firsnigi apšweizinati. Ismaile un Kilija no 36tahš diwisijas (kara-spehka nodalas) eenehtas.

Pēe Kawkasijas, pēe Kreemu-Turku rohbeschahm jaw mafaki kautini bijusch. Pehz tahm no Rischinewas atnahluschahm sinahm waram schahdas sinas pafneegt: Tai 12tā Aprili, pehz tam kad karšč bija pēefajhts, muhfu pēe Aleksandropoles buhdamee kara-pulki sem generaladjutanta Loris-Molikowa wadišchanas pahrgahja, diwi dalās schlibruscheēs, pahre par rohbeschahm. Weenam pulkam (dragonneem un kasakeem) bija mas kautinšč. Uf muhfu pusi weens saldats krita. Dhtrā weetā weens kasaks tika noschauts un eenaidneekam krita 4 wihri, bet sawangoti tika kahds 100, kuru starpā 7 wirsneeki atradahs. Dhtrā deenā, tai 13. Aprili muhfu kara-pulki bija 22 werstes no Aleksandropoles un 47 werstes no Karses zeetofschina. Ap pulsten 6 pehz pusdeenas bija sihws kautinšč pēe Muchasteres. Schini deenā krita kahdi 30 saldati. Schini kautinā neween kahrtigeē kara-wihri, bet ari militšči lohti duhščigi turejuscheēs. — Tai 14. Aprili muhfu kara-pulki dewahs atkal uf preekšču. Tur buhdameem Turku-kara-pulkeem bija ja-attahpjahs.

Tai 15. Aprili teef no Dislises sijnohs: Kawkasijas armijas wirskommandeeris ir islaidis pawehli, ka kara-buhšchanā tagad ir noliktas tahs gubernijas Kutais, Tiflise un Erwane un Suchumas kara aprinkis un Kubanes apgabala Ischor-nomores un Temrukas aprinki. (Kad kahds apgabals atroh-nahs kara-buhšchanā, tad tur teef waldihš pehz kara-lukumeem un kara-lungi ir tee teefneschi). Tai 16. Aprili teef no Galazes sijnohs, ka Turku brunoti kara-lugi ohsta preekščā braufschohht. Kugofschana ir aptureta. Kugi, kas ahrwalstim peeder, drihst tik lihds noliktam laikam aibrault. Turp aibrault, no rihta deenas fahloht, nedrihst neweens lugi wairs. Tai 16. Aprili. Pehz tahm sinahm, kas Kladowā atfuhstias, efoht tee Turku kara-pulki, kas pēe Widines stahw, to pawehli dabujusch, lai dohdoteēs uf Dobrudschu (Bugalrijas klajumu pēe Melnāhs juhras). Tai gan naw dohmajams, ka Turku kara-pulki zaur Serbiju eefchoht, tad tomehr tilščohht nostahdihts kara-pulls pēe apluhlošchanas. Damskugis „Deligrads“ atwedis wirsneekus un saldatus. Ristifšs fajija, ka Serbija til ilgi no kara atturešchoteēs, lihds neweens Turku saldats nebuhšchoht par Serbijas rohbeschahm pahrgahjis. Ja kara-pulki zauri eetu, tad Serbija ar kara-spehku preti stahtohs. Starp Stupišchinas lohzekeem daschi ifeijohht uf karu.

Arabeeschi un Isloma zefschanahs.

Ispaschi apraugami diwi eestahdijumi, kas preekšč Islama tantu atihstibas no wifai leela swara ir bijusch. Šhee ir

daudffeeroiba un wehrdſiba. Wini gan naw Muhameda iſgudrojumi, jo abi jaw preeſch wina Arabijā paſtahweja, bet Muhameds wineem ſawā tizibas mahzibā eerahdija uſ ne-aprehtinami ilgeem laiteem drohſchu weetu. Kriſtigā tizibā pahr wehrdſibu nelahdi lilumi naw atrohdami un zaur to tad wareja nahſt, ka kriſtiti pee leelalaſ atſiſchanaſ peeſtuhdami par nebrithwu liktena atweeglinachanu eſahſtumā pamafam un tad arween wairaf ſahla ruhpetees, lihds lamehr tagad heidſoht wiſās kriſtigās ſemēs wehrdſiba pawifam ir atzelta. Pee tam ſinams ari gudribu peenemſchanahs, taſ kriſtigās ſemēs wiſwairaf ir notikufe, dauds palihdſeja, zaur maſchinahm un ziteem iſgudrojumeem zilwela darbus maſinadama un atweeglinadama. Muhameds turpreti grileja wehrgeem zaur to palihdſeht, ka wiſch ſaweem peeſritejeem ihpaſchus litumus dewa, lai tee ar wehrgeem zilwezigi apeetohs un wina naſtas un gruhtumus itin weeglus padaritu. Tā tad wehrdſiba Iſlama ſemēs tila nodibinata un Muhameda gluſcht labſ nodohms neſa itin nelabus augtus, jo zaur to, ka wehrgeu liktens bij weeglis un wehrdſiba no tizibaſ mahzibaſ puſes atſihta, tad ari katris Moſlims (Iſlama peeſriteiſ) tureja un tura wehl ſcho balu deenu par pareiſu leetu, few wehrgeus tureht. Wehrgeu weeglis liktens wehrdſibu ari zaur tam weizinaja ka brihwus laudis daſchadu neezigu eemeſlu deht par wehrgeem pataiſja, tāpat tā ari wiſus kara uſwaretus. Schobrihd mehſ pee Iſlama tautahm atrohdam wehrdſibu ar tizibu un eerachahm neſchirami ſa-auguſchu un ſen wairſ netil weeglu, tā to Muhameds gribeja, jo Iſlama tautas no Muhameda lihds muſhu laiteem ſawā atſiſchanaſ ir wairaf atpaſaf neſā uſ preeſchu gahjuſchās. Kā jaw fajjam, daudſſeewiba no neſinameem laiteem gandriths pee wiſahm paganu tautahm bij eeradums, it ihpaſchi pee tahm, taſ ſiltās ſemēs peemita. Kriſtigās tizibaſ dibinataji ſcho eeradumu atſina par netikumumu un wina iſnihzinaja, wiſai paſaulei par ſwehtibu, Muhameds wina eezehta par tizibaſ eeſtahdijumu, wiſeem Iſlama peeſritejeem par galigo pohſtu. Muhameda eeſtahdijums netil ween naw labafſ par paganu neſtlu eeradumu, bet turpreti dand, dandſ ſiltakſ. Paganu ſawahm ſeewahm zit nezik brihwibas un zilwezigu teeſibu atſahj, lamehr Muhameds Moſlimu ſeewas, par zeetumneezehm uſ muſſcha laiteem, par wiſru ihpaſchumu ir padariſſ, lam paſaule zita uſdewuma naw, ka titai weenigi ſawu wiſru un pawehlneeku preeleem un ſahribahm kalpoht. Muhameds pawehleja ſeewas Haremōs (ſeewu-namōs) apzeetinaht, Muhameds pawehleja ſchahdas no wina eezehtas laulibaſ pahreſchahpejaſ ar afmineem nomehtah, Muhameds aiſleedſa ſeewahm pat moſcheju (Moſlimu luhgſchanaſ namu) un zitas atlahtas Deewa peeluſgſchanaſ weetas apmelleht! — Daudſſeewibas un Harema zeetumneeziſas tauni augli tagad pee wiſahm Iſlama tautahm redſami: wiſreeſchi ſawahm ſeewu ſahribahm paſaf eeſhdamees ir pee meeſas un gara panihluſchi, ſeeweeſchi ir tai pehdeſi gara tumſibā negrimuſchi un nemeſle zitu neſo ſa ſaweem lungeem patitt un zitas lihdiſſeewas iſſlawi, un lahdi lai tad tee behrni ir, taſ tahtōs Haremōs uſaug, tur titai ſlinkumu, neſatizibu, un zitus netikumus dabu redſeht, tur wina wezatec un pamahzitaji weenigi meeſgeem preeſeem paſaf dſenahſ!

Pahr Muhamedu paſchu mums ſchahdas ſinas uſglabajuſchahs. Muhameds bij ſkaiſſs wiſris ar loipnu un peemihligu uſweſchanaſ, ſinams titai pret teem, taſ wina mahzibaſ tizeja un paſlauſija, jo tee, taſ winaſ preti ſahjohs, pee wina nelad ne lihdsjeetibaſ un ſchehlaſibaſ ne ari taitnibaſ ne-atrada. Winiſch bij ſkpat drohſchſ un ſirdigs kara, ta apdohmigs un apkerigs ſawās zitas darſchanaſ. Wina leelakais netilums gan bij pahleeku leela ſeeweeſchu miltſtiba, jo te winaſ neſas par grehku ne-iſlitahs, taſ titai palihdſeja ſahribu iſpildih. Paſs winiſch ſozija, ta wina weenigee preeſi ſemēs wirſi eſoht „ſeeweeſchi, labas ſmarſchās un luhgſchanaſ.“ — Waj Muhameds diehdigt melojis ſahſidams, ta Deems ar wina zaur engelt Gabrieli ſarunajeſ, ir grubti noſpreeſchams. So ir peedſihwotas tahdas ſlimibaſ, turās wahjineels walejahm azim dohmajahs daſchadus parahdijumus redſohſ, un tiz, ka ſchahdi jeb tahdi zilweti jeb gari wina preeſchā ſahroht un ar wina ſarunajotees. Muhamedam ari ir krihtamai wainat lihdiſga ſlimibaſ bijuſe un leelt wezu laiſu raiſtu pehtitaji, taſ ari wiſu Muhameda riſhwei un

wina darbus pahreſpreeſch, atrohd, ka wairaf ſizams, ka Muhameds ſawus parahdijumus newis ar ſaunu nodohmu iſgudrojis, bet ſlimibaſ brihdſi pateeſt eſoht redſeſis. Turpreti gan ari jaſafa, ta uſ Muhameda beidsameem gadeem winaſ daſchās parahdiſchanaſ notika, pahr kurohm ſipri ween jaſchahabhs waj taſ pahreſt redſetas jeb titai iſdohmatas; jo pehz daſchadahm parahdiſchanaſ Allah pehz ne-iſdibinajamaſ ſchehlaſtibaſ ſawam kalpam atſahwa 14 ihſtas un 3 leekas ſeewas tureht lamehr Muhameds paſs ihſto ſeewu ſkaiſtli uſ 4 bij nolizis. Ar to wehl nebij deegon, jo galu galā iſnahza pawehle: „Ja lahda tiziga ſeewa ſewi praweetim dahwina, tad praweets war, ja winaſ titahs, to prejeht.“ Weena no Muhameda ſeewahm maſā ſkaiſtā Wiſcha daudſchahrt ar ſawu lungeu barahs, wina nepeepiſdammu ſahribu pehz. Reiſ ta wina uſ nezeeteem notwehruſſi tom uſſauza: „Kā? Un tu wehl ſauzees par Deewa ſuhtitu?“ Un riſtigi! wehl tai paſchā deenā notika parahdiſchana, kura Allah pawehleja: „Ak praweeti, ne-aiſleedſ ſewi ſawu ſeewu deht, to Deews temim ir atſahwis!“ Allah gan ir leels, bet Wiſchai ſchi wehſis iſlitahs kohti netizama, wina ſanehma ſirdi un teiza Muhamedam tairni azis: „Pateeſt, tams lungeu paſteidiſahs, pehz ta-wahm eeſchroſchanaſm darſht.“ Tē gan wiſutizigajam japaleet ſchahbigam.

Iſlama iſplatiſchana notika reiſe ar Arabeeſchu walſis waras peenemſchanoſe. Muhameds no tuſneſcha pahnahzis ſahla neween ſawu mahzibu ſludinah, bet ari ſewu ſirdigus peeſritejuſ kraht, taſ lai ar eerohtſcheem rohtā wina mahzibu ſelnetu. Un taſ winaſ ari bij kohi wajjadſigs, jo wina paſcha zilt (Ro-reiſchiti) pret wina ſajehlahs ir wina peeſpeeda iſ Meſſas behgt un Medinā pawehrumu melleht (16 Julijā 622. g. Scho behgſchānu Muhamedaneſchi ſauz par Hedſchra un ſahſ no winaſ ſawu laiſu ſkaiſtſi). Bet ar ſawu deſſigu pulzinu Muhameds Meſſaneſchus pahreſpehja un nahza Meſſā atſaf pee waidſchanaſ (624) un peenehmahs arween gohdā un ſpehltā tā ſawu tizigo laizigs un gariſ waldneekſ, lihds lamehr 632. gabā no-mira. Wina taſs Medinā ir Muhamedaneſcheem ſwehtjeſoſchanaſ mehrtiſ, tāpat tā Kaaba Meſſā.

(Turpmat wehl).

Waj gribeet buht tik ween ſkaiſtaji un ne wis ari daritaji?!

Mihlais Mahjas weeſis ſaweem laſitajeem ſinas ir ſnee-dſis par aſinainahm pahreſtibahm, ſo Turki pre ſaweem kriſtigeem pawalſneekem ne preeſch ilga laiſa paſtrahdajuſchi. — par ſcho kriſtigu pawalſneeku un wina kriſtigu nahburgu ſajehſchanoſs uſ tairnigu atmaſſaſchānu un zeetu ſcho pahreſtibu atrodiſchānu zaur aſinainu un ſihlſtu karu, — par Ciropas leelwalſſju diplomatijaſ publiehm, wehl gruhtaku karu nowehrſt, — par ſchahs publieſchanaſ maſ-ſelmigu iſdohſchanoſs. Starp ſchihm ſinahm Mahj. w. ſinoja par to ka Latweeſchu ſtarpā weetu weetahm tuhwalu mihleſtiba mohſtaſ, dahwanaſ laſiht, ar kurohm kara-wihrus iſrihloht un kara-bahrgumus kriſtigeem karotajeem ſaldinah. Tagade-jaſ ſinas gandriths beſ lahdas ſchahbiſchanaſ teiz, gaidannu karu eſam tumunā. Uſ karu rihtojahs Kreewu-ſemēs karaſpehſ, taſ ir muſhu tuwalee tuwaki, tad uſ preeſſchejeem karotajeem raugamees. Tapehz tad abejās Kreewu ſemēs galwas pilſſehtās, tā ari dauds zitas weetas daſchadu fa-dſihwes lahtu ſtarpā ar jo leelaku un dedſigaku ſpehku ruhpejahs, kroht un ſalaſiht daſchadu naudas- un leeku palihdſibu preeſch gaidama kara breejmu weeglinajchanaſ.

Waj ari Latweeſchu pilſſehtneeku un ſemēs eedſihwotaju ſtarpā jaw uſ to dohma, par to ſpreeſch, dara un kraht, ar to karotaju gruhtumus weeglinah, par to wehl Mahjas weeſis tagad neſo nedaudſino.

Tapehz: Waj gribeet buht tik ween ſkaiſtaji un ne wis

ari daritaji?! Kuršā kara zibniščanā ari teesčam kritihs, waj pakritihs lihds ar fawceem Kreewu brahleem Latweesču dehli, un warbuht, nemis pehdigā weetā.

Waj tad nebuhs dauds dauds stiprinadama, atdšhwinadama, spēhla preeksč Latweesču karotaja eeksč katras kaut ari mafas dahwanas, kas buhs no lihdsjusdameem Latweesčheem lasta un fuhitā?

Latweesčheem, gohds Deewam, ir deesgan daschadu fabee-dribu un darbigu beedribu waditaju, un zaur ščo wifu, preeksč wifpahrigeem darbeem dauds eespehjas.

Tapehž tad: Negribeet buht til ween tuwa kara sinu klau- fiktaji, bet ari mudri pa lihdsibas gahdataji, šchahs kara- breefmas saldinahst. G—s.

J. Reekstin kungam.

Lai gan negriboht, tomehr man minetam k. ir atbilde jadohd, zitadi zeen. lasttaji warbuht dohmahs, ka es teesčam mineto notikumumu par šchuhstkas zibniščanohs ar putniaku, no Wahzu lasamas grahmatas esmu tulkojis, tā J. Reekstin k. to usrahda.

— Jums, zeen. K. k., pirms to no manis pašneegto atgadijumu par tulkojumu gribat usteept, wajabseja gan aptaujatees, waj Kreewu semes wilkeem ar' tapat ir auffs, tā Widsemes wilkeem; — waj weenai lasat ween ir strihya par peeri, jeb zitahm ari. Šcho dširdejuschi, Fuhs, K. k., warbuht fajizat „kas tā nu par prasnu walodu!“ Uf šchahdu atbildi Fuhs pašči mani usfabi- najat; jo Fuhs jaw isleekatees it tā no dšihwes un winaas at- gadijumeem wehl neneeka nesinatu. Ja Fuhs dauds mas pa- šaulē buhtu eesfatijuschees, tad ari redsetu un sinatu, ka tas naw nelahds brihnumis, tad diwi atgadijumi weens ohtam war lihdsigi buht. Ja pašaulē til ween brihnumu buhtu, tad ta buhtu šibra no brihnumeem, — tad nebuhtu no brihnuma runa.

— Fuhs J. Reekstin tahtat isfatat, ka es to notikumumu til wehl reis apakšč fawa wahrda esohst gribejis isdoht. Uf to es Jums atbildu, ka til tee ar tahdeem darbeem war lepotees, kas til ar trohskni grib pašaulē ko isdaribt. — Fuhs fawas atbildes peh- dejās rindinās fatat: „Lai pašči lasttaji spreesč, kas tas ir, rakstu apakšč fawa wahrda list.“ Tē buhtu jadohma, ka naw nemas brihw apakšč kahda atgadijuma fawu wahrdu rakstibt. Ja nu Fuhs šcha ne-esat dohmajuschi, tad tomehr pehž manahm dohmahm minetās wahrdds leela aptaunofčana atrohdahs. Šchā zeen. K. k., nedrihtsteja agrat isteikt, kamehr to flaidri sin, waj es ščo atgadijumu teesčam no tahs un tahs grahmatas esmu tulkojis. — Man, tā mineta atgadijuma peedšihwotajam, bij jaunem spalwa rohtā un J. Reekstin k. atbilde jadohd, ka tas wis tā naw

Bereju, ka minets k. buhs pateesibu eesohpis. D. Wrangel.

Sina pahr uffantkeem Riga.

Pehtera un Dohmes basnizā: kuryneeku sellis Karl Gott- fried Linde ar Matildi Glenori, Harmana atraini, dšim. Leuendahl.

Telnits Georg Karl Robert Schwenn ar Karolini Henrietti Fieckert. Rigas walsts bankas lantohra direktors Fridrih Hermann Schöpf ar Annu Berthu Agnesi Schmitt. Naudas-flapju fabrikants Her- mann Ernst Eichert ar Annu Strach. Muzineeku sellis Franz Ha- gen ar Mariju Emiliju Nataliju Hagen. Restorants Hans Wulff ar Elisabethi Stode.

Sehklaba basnizā: krehsli laisttajs Johann Langmann ar at- raitni Annu Behrens. Papu-jumtu jumejs Karl Oswald Berg ar Katarini Luiši Paulini Grube.

Gertrudes basnizā: Destilants Ludwig Wilhelm Nettelhorst ar Nataliju Antonow. Ratu-taisttajs Jahnis Runzis ar Trihni Klauun. Unterofijeris biletneeks Adams Uger ar Annu Schulz, dšim. Miščka. Fuhrmanis Kriščus Kachelis Willinsky ar Annu Strautneek. Kulscheris Anzs Neumann ar Dohri Dshardsšs.

Jesus basnizā: muhrneeks Mahrinsch Schulz ar Kaschu Ra- dšing. Kusmanis August Giese, nosauktis Kennert, ar Mariju Digu v. Szent-Iwanji. Anzs Alttau ar Annu Lihi Ikwied. Anzs Sil- ling ar Karolini Kalning, nosauktā Dawisohn.

Jahnu basnizā: salwats atstahwneeks Kachelis Jaunsem ar Fuhli Butram, dšim. Smithrin. Kulscheris Kriščus Koch ar Ma- riju Pukht. Saimneeks Pehteris Brahšče ar Karolini Krüger. Salwats Jakobs Fogels ar Lawiš Bluhm. Sulainis Arturs Smilt- neeks ar Eliši Dor. Tobias. Salwats atstahwneeks Krijis Gailis ar Dohri Purmak. Salwats atstahwneeks Wilhelm Busch ar Karolini Dan- neberg. Fabriku strahdneeks August Robert Elzer ar Dohri Spur- gis. Fuhrmanis Andrejs Steibre ar Lihi Stohfs. Salwats bilet- neeks kuryneeks Wilums Ruben ar Elisabethi Katarini Kleinert. Bun- dšineeks biletneeks Christian Pikkul ar Annlihi Mahrneek.

Nautees, ne wis fautees.

„Mahjas weefa“ 10. numurā tai rakstā no Jaun-Beebalgas atrodahs šchahs teikums: „Tā tā es negribu ar J. k. eet fautees un lamatees u. t. pr.“ Šchini teikumā mineta raksta šaralsttajs aradis drukas mifejumu, jo „rautees“ weetā ir drukats „fautees“, tapehž teikums tahds: „Tā tā es negribu ar J. k. eet rautees un lamatees u. t. pr.“

Naudas papihru-zena.

Rigā, tai 22. April 1877.

	Papihri	prafija	maksaja
5 procentes	inštriprijas 5. serijas no 1854	— rubl.	176 rub.
5	„ predmiju biletas 1. emiņas	171½ „	171½ „
5	„ „ 2. „	176½ „	— „
5	„ Rigas namu kšlu-grahmatas	— „	— „
5½	„ hipoteku kšlu-grahmatas	— „	— „
5	„ Widsemes kšlu-grahmatas (ne-ussal.)	99 „	98½ „

Atbildes.

A. L. — A. „ero“ arweenu lasams tā „jowo“ un „soero“ tā „šewo.“ Be- luhsojat Landes Indrika „Pamadžščanu Kreewu walodā,“ tur to wajjadšigo isfakidroščanu par buetu šlawu atradiseet.

B. Šch. — W. „Par brahlit un mahšinu“ fanehman. To M. w. nu- muru kuzi Jums truhst, ari mums naw, jo til lihds gads pagahjis, atliufčus numurus isleektajam mafulaturai. Redakcija.

Atbildedams redakcehs Ernst Plates.

Šludināščanas.

Gaujenes draudse melle fšohlotaju

preeksč draudses-šohlas. Šohlotaji, kuceem labš prahš ščo šohlas weetu usment, teek luhgti wif- wehial lihds Mai mehnesča widum peeteiltees pee Gaujenes draudses pehmelberu leeklunga un pee mahžitaja, tur wizi ari škaidratu šaru dabuhs til lab par to šohlasweetu, tā ari par terminu, kuzā prohmesšohla warbuht buhs jatur. Pee peeteišča- nahs šohlotajeem ari japarahda fawas ateslahtes un leezibas-grahmatas. 2

Ustrijis bohdes-kalps,

lureš jaw tahšā darbā strahdajis un gohda-šhmes špehž usrahdiht, war pastahwigu deeneju no pirma Mai mehnesča deenas dabuht tai gruntigā J. Redlich engelishu magahšne. Kunas-šundas no ribta plst. 3 lihds 9 un watarā no pulst. 5 lihds 6.

Wefelaufkas pagastam, Raunas dr., Beshu kreitē ir tuhlin

šohlotajs

wajjadšig. Šohlotaji (feminarišti), las ščo weetu greibetu peenemt, lai peeteizahs ar wajjadšigahm lee- zibahm 6. Mai šch. g. pee Wefelaufkas pagasta waldebis Panku nuščā.

Wefelaufkas pagasta walb., t. 16. April 1877.

Diwas meitas, kuzahm patiktohs šroh- dereščanu eemahžitees, war weetu dabuht Teksā-Migas masa Smilšču- eelā Nr. 9, pa 2 trepi augščā.

Mahja ar grunti ir pahrdohdama uf Beerim nuščas grunts Nr. 33. Klabatlas širas pee mešča- farga Petring. 2

Skultes

Rigā dšihwodameem pagasta lohžleem 30. April un 2. Mai šch. g. tils Lustig weesnizā pret nodoh- ūšanu fanašku gada pašes isdohtas. 1

Kab tas Rubenes draudšē, Sprehštinu Runna trohšneeks

Janis Kreewing

ir miris un wina mantiba uštrupe pahredohta, tad nu tohp zaur ščo wif un illatris, tam lahbas laisnas praščanas pee wina mantibas buhtu, tā ari tee, las winau ko parahda palitaihi, ušajinati, trihs mehnesču laisā no apakščā rakstitas deenas flaitohi, pee šchis pagasta-teesas peeteiltees. Pehž pagahjusča terminu neweenu wais nelasušis, bet ar parahdu flehpejem pehž kšlumu isarihs.

Sprehštinu teefas mahja, t. 11. April 1877. 3

Ar dšitu šēdsnoškumschānu darom draungeem un radeem sinānu, ka mihšu šēsnīgi mihlohts dehlis un brahlis

Dr. med. Julius Kalning,

5tā April šā. g., pehž ihšas šlimības ar karstuma-gatu, Lehrpatā weeglā nahwē ašnūige.

Grūhtī apbehdinatu wezaku un mahšas wahrda nelaita nelainīgais brahlis Reinholds Kalninfch.

Lohdesmūiškā, t. 18. April 1877.

Wifeem draungeem un radeem ta behdū- šān, ka tam Wihangstakam ir patizis šhrdeem, t. 19. April šā. g. pehž ihšas šlimības Mahrtina bāsnūzas šwanitaju

Jahni Wilhelmu Dehršan

minā 85. dšihwības gadā pee fewis atjinaht- Paqlabašānā notis šwehdern, tai 24tā April pulst. 2 1/2 pehž pušdecnāš ih Mahrtina bāsnūzas Tohrēnkālnā kapās.

Šklt apbehdināti behrni un behrn behrni.

Beribas beedriba.

Nomira t. 16. April Tihue Steineri N 793/49 Preefšneeziba.

Kropna Pabašdu pagastā (Krimuldas dr.), war gohdigs pušis

labā mahšā par šaimneeku tikt, ja par šnohtu pee weza šaimneeka peenahk. Šapekrižaps pee pagasta wezaka jeb štrihwera.

Jaunas meitas,

kam patišohs štrohderešānu ihšā šaitā cemahzitees, war peeteiktees mašā šehniņu-eelā Nr. 11, 2 trepes augstī pee dahnu-štrohdereenes

A. Tiron.

Šhogad buhs Wālkā: Draudšes-štrohlotaju ešfameš no 9. lūds 15. Juni; wālkštrohlotaju ešfameš no 13. lūds 16. Juni — Ar teem, šas šeminari grīb ešfahšees, draudšes-štrohlotaju-šeminari 17. Juni un wālkštrohlotaju šeminari 18. Juni ešfameš noirehts. Šlaidratu šānu par wīšu to war pee šatras draudšes mahzītaja dabuht.

Widšemes štrohlotaju

Konferenze

buhs Wālkā 29. un 30. Juni.

H. Gulecke, škulrahšs.

Djeramū-naudu

10 šap. par buhweš-mehšū wēšūmu, 5 šap. par žitu akteku wēšūmu mašā wātknees Šakobs uš deene laju-inštituta „Ešpresh“ mašas plāšča, Peterburgas ūhr-Rigā, 1. Weišū-eelā blatus Šahšeima wahgu-šmehtes fabrikai.

Wihnu-pagraba pahrzēšchānā.

Šaweem žeen. andeles draungeem un lauzineekem žaur šoh štrožu, ka šānu wihnu-pagrabu no Ešfch-Rigās leelāš Wīnz-eelās eimū pahrzēhlis Peterb. ūhr-Rigā ūšrinawū-eelā Nr. 39 pāšča namā. Par to lūds šāim man dahwatu ušžizibu šēsnīgi pāreidamees, žeru ari šohai jānā weetā to pehž ešpēš-šchānās ušweht.

Ar žeenišchānu Bernhard Nentš.

Seenu

no paššikama un itin teizama labuma, war wehl Būfultmūiškā (Wellenhof) netahki no Pīglau fabrika par peenehmīgu ženu dabuht: maudagās kreš- deenās un prektideenās.

No žensures atwehšēhts. Rigā, 22. April 1877.

Drehtēhlis un dabujams pee bīšchū- un grahmātu-drehtetaja Ernšt Wātes, Rigā, pee Weštera bāsnūzas.

Špafšhi preefšch wehwereem

Wahžitas wīlnos, tā ari weeglas un tihēas līnu dšijas par fabrikas ženu dabujamas maģašonā pee „Gulbia,“ Rigā, Kalkū-eelā Nr. 19.

Kahda bohde ebrāufšchānās-weetas turumā, ir ar wīšu inventāru un prežhem, sem peenehmīgeem nolihgumeem pahrdohdama. Maštatas šinas dabujamas Ešfch-Rigā mašā šehniņu-eelā Nr. 10 grahmātu-bohdē pee

P. Dujan.

Rigās Latw. beedriba.

Šwehšdeem, 24. April 1877

Konzerte

par labu eewainotem un šlimeem šareiwēem un wīnu šamilijahm.

Sahšums lūdsi plkst. 5 pehž pušd.

Mašā: Namureereti plāšhi šahle 50 šap, new- nureereti 30 šap, un galerijā 20 šap. Šitees ešpreefšch dabujamas Latw. beedribas namā. Lu- wafas šinas žaur programēem.

Šahrmašchānās tīks ar patrižibu peenehtas.

N. L. S. preefšchneeziba.

Jonatana beedribas

preefšchneeziba dara šinānu, ka no nahšofāneem šahneem buhs beedribas reštorāzija un drehtēhlis itaba uš jānuu dabujama, un šam uš to no beedreem patišchānā buhtu, war Maštatas šinas dabuht pre preefšchneezibas lūdsi 6. Mai un tai 8. Mai pulst. 6 walarā tīks žaur wairakšohlijchānu, pret preefšchā nošajitahm pūntrehtm uš weenu gadu ardohtā.

Preefšchneeziba.

Beribas beedriba

šwīnēš šawus

10. gada-šwehtkus

1. Mai šā. g. Jonatana beedribas namā, ar dšee- dahšānu un danzohšānu. Beedru lūngeem mašā 30 šap, beedru dahmahm 20 šap. Nebeedri 1. mašā 60 š., dahmas 40 š.; wīšu 4 Latweešchū be- edribas beedri war dalibu ūenti par beedru mašā pret beedribas šimū ušrahdišchānu. — Ešfablums pulst. 4 pehž pušdeenas, beigās plkst. 3 no rihā, šahle tohž šlehtā pulst. 4.

Preefšchneeziba.

Šwehšdeem, 24. April plkst. 9 waf. Rigās Latw. beedribas šahle buhs

p n k u = b a l l e.

Šitees preefšch beedru lūng. 50 šap., kunošehm 30 šap., nebeedru lūngeem 75 šap., kunoš. 40 šap. Beedru kahšes ušrahdamas. Eneehmums šahdam šabam mehrtim par labu. Ari Rigā dšihwošofāne nebeedri teel peelašiti pee bales.

Latw. labd. beedr. komiteša.

10 rubl. pateizibas olgu.

Merž mehneš 1874. gadā, tika žaur pahrštari- šchānohs no Keegelmūiškās wezas mahšas voh- rušchā dūbultšohbru šinte, ar itin ihšem štrohdreem ihāemta. Labās pušes štrohbris družin rešnāš neta kreišas pušes. Kaš par to šinti šlaidras šinas jeb ušrahdišchānās doho, dabu augšchā minetu pā- teizibas olgu šināktatu Rigānās dāhtēn fabrikai no

H. Sarring. 2

W. Chiela

šihda, maunafakturu- un mohdes- prežu bohde Rigā Kauf-eelā Nr. 3

wecohwā leelā šrahjūmā gatamūs dahnu- un behrnu mantelus un šakas, pīnūgu andellu- krahjūmu, tā: Kreas, Šlēšijās, ūru-šemes un Bīblešedes fabrikatus, galdā-drahnās, dweekūs, ser- wietes u. t. pr., mehbelu-leetas: šamastūs wīl- nainūs, pušwīlnainūs, gobelin-šepitūs, wēlur, oš- manu u. t. pr., garohnu-drahnās, gald autūs, poršehru-drahnās, šahju-šepitūs un šepiku grīhdū-dēlu drahnās. Wīšas šortēs šibda, wīlnainās, puššibda un bohmwīlnās šabrikatus, neglijchē (rihta-ušwāktu) drahnās, baltās drahnās. Konfelzijas-leetas: Angl. pledu-šchalesšum želoschānās-dētus.

Melni ohšola un šlawā kohki

dāšchādēs garumūs un rešnumūs teel pīekt melleti parlet-grīhdū šabrikai pee brāhleem Herrmannšohn preti Šehkaba šapeem.

Kahšs ih anglijas, 3 pehdi dšitas melnas šemes paštabwedamš

d a h r s,

turā atrohdāhs angļu kohki un ohgulaji, un tur ari war pūkes audšinaht, ihšiti derigs preefšch an- deles dahšneeka, teel sem labēem nolihgumeem uš wairakeem gabēem šfrentēhšs. Maštatas šinas Ka- leju-eelā Nr. 65, netahku no jāunāhs pīrēs.

Gruntšgabals

9 pušraweetas leelš, derigs preefšch būhwešchānās, plawās jeb dahšneeka, ir sem labēem nolihgumeem lehti wāj nu wīšs jeb pa dālai pahrdohdams jeb ari šfrentējams, bet šikāi šahdam dahšneekam. Maštatas šinas turpat aš Aleksandra-wahreem Nr. 1a, pee ihpāšchneeka.

Weena mūiškina

6 weršes no Rigas un 3 weršes no dšēšžēka-štan- žijas (pee Rihšch-šfera) ar šanteem, plawahm un la- dahm ešlahm, turās ari preefšch fabrika erikšehm derigās, tohž tūhlti pahrdohtā. Luwafas šinas dabujamas žimdu-bohdē pee Trachta k. Šchūhnu- un leelāš Šmīšchū-eelās štabri preti bīrščas na- mam Nr. 1 Rigā.

Mahja

ar 10 pušraweetas leelu grūnti ir šfrentējama aš leela Lebgerplāšchā Nr. 118 pee Meelchū l. špīšchū fabrikai. Maštatas šinas turpat pee

Mahtetng Wāise.

Oskar Lessera asfalt-afmīnu-žumtu-papu šabrikis

Rigā, Žuhtu-eelā Nr. 24 peedahwā

asfalt-afmīnu-žumtu-papi

no ihšiti teizama labuma no dāšchāda šīpūma un ušacmahš ešumšchānās, asfaltēerešchānās ari žumtu-šlāppīšchānās par ihšiti lehtēem ženeem.

No polizejas atwehšēhts.

Neheris.

Stahns if Amerikas wehrgu dshwes.

(States Nr. 16.)

Gariete bij lehnrehslâ atkritufe un të israhdiyahs it kâ wina til tohs Wilmota wahrdus buhtu dsirdejusi: „Das wifs neko nepalihdi, man ja-eet!“ — Wina fawu waigu tureja ar roh-fahm aplahtu un kad ta pehz nehbdoga kerdama waigu atklahja, tad Wilmots eeraudsiya, kâ tas bija wispahri ar afarahm nolijis. To eeraugohf winam tahs dohmas it kâ faules-stars eefchahwahs, kâ ais schahs bahlahs fahpju pilnahs feijas war-buht jaw smalkaku un dsitaku juhtu pumpurs us isplakfchanu taijihahs. Tikai us weenu azumirkli winam të islikahs it kâ winfch skatitohs newainigâ parahdise, kas winam laimi preti fmaidija, bet tad us reis ari preefch wina gara azim rahdi-jahs tas besdibens, kas winu, nabagu fshlotaju no bagatahs stahditaja meitas schihra. „Wehl weens eemeflis, kas mani no scheijeenes prohjam dsen,“ të winfch klufu pee fewis fazijis atshaja bagati isgresnoto istabu un aishahja us fawu fahna-peeuhwê atrafdamos istabianu.

Wakars bija peenahsis un pehz karstahs deenas bija mih-ligs wakara wehsums juhams. Wilmots stahweja pee wateja lohga un dohmâs eegrinis skatijahs us laukeem, kuzi no meh-nesis stareem kâ ar sdraba tihflu pahrwilkti til klusi un ween-tuligi stahweja, it kâ wini ne drufku no teem dandj mili-jonu fweedru lahsteem nefajustu, ar kuzahm wini bij no na-baga nehgerem flazinati, kuzem fcho wareno rihfchu-un boh-milnas-lauku aplohpschana bij japadara. Gar abahm mah-jas pufehm nehgeru buhdas garos strehlos aishwillahs. Ari winas walbija dsifsch klufums. Zits nelas nebija dsirdams kâ tilai kinas-un pekonas-lohlos lehna naktis-wehja schahlfchana. Aftahrteis widus brihnum flaiti fapnigajâ pilna mehnescha pphidumâ parahdijahs. Daschi uhdeni atspihdeja it kâ sdraba tshuhstas un pee tahla horizonta tumfchs meschs kâ warens milsu-muhris watnojahs; un bees un nepahrredsams meschs ari tas bija, kas plangahschai*) neleelâ tahkumâ no labahs un kreifahs pufes rinki wilkaha. Lai gan jauna fshlotaja azis pee jaulahs dabas-bildes kahrâhs, tad tomehr wina dohmas ne-islikahs pee tahs kawejotees, jo ne wismasaka fmihneschana wina nopeetnâ ghimi nerahdijahs. Winfch warbuht garâ fawu pagahni, fawu dsimteni apraudsiya. — Tur bij masa mihliga mahjina ar smuku un usihtigi aplohptu dahrsianu. Mihliga feewifchka, kuru winfch par mahti fauja, taijâ rihlojahs un gahbaja tilai winam wifu par patifschanu isdarikt. Winfch pahredohmaja, zil usihtigi winfch masajâ istabianâ, kura pret dahrsa pusi stahweja, bij pee fawas studeereschanas nofehdejees, lai waretu jawâ laika mihlahs mahtes mihlestibu, kuru ta winam no pat behna kahjahm bij parahdijufe, atlibhsinahl. Tahdâ netrauzetâ meerâ un zeribâ winfch bij fawus behna un jauni-bas gabus dsimtene pawadijis. Bet wina zeribai nebij pee-pilditees. Wina mahte nomira un winfch nu palika weens pats pafaulê. Winam wairs nebija neweena, pee kâ winfch waretu fawu mihlestibu un pateizibu parahdikt. Winfch bija fawu studeereschana flaweni pabeidsis un tadeht winam ari

bija kâ teefiba, us labu weetu kahdâ augstakâ fshlâ gaidiht. Sawa tehwa pilsfehâ winfch tahdu nezereja fagaidiht. Winfch pahrdewa pawifam lehti fawu masu ihpafchumu un dewahs us zelofchannu, zeredams pehz ilga jeb ihja laika derigu weetu atrast. Tahdâ zeribâ winfch us ilgaku laiku nometahs Sen-lui pilsfehâ, kur winfch ar bagato stahditaju Eliotu pasifh-stams ita. Wilmots bija ar stahditaja preefchlichannu pilnâ meerâ un tuhdat ohtrâ deenâ tam libdi us wina mahjahm aif-brauzis wina abu behnu audfeschannu usnemdams. Behnu un winu mahtes istureschannahs winam tuhdat israhdija, kahdâ stahwolli winfch pret teem stahweja, bet lai gan winam preeks, ihpafchi par meitenes brangeem fohleem mahzifchana, netruhla, tad tomehr winam të tahds jautrums un peetiziba nekad ne-bija kâ dsimtene, masajâ istabianâ. Pa leelakai datai tas no tam zehlahs, kâ winam schê truhla draudfigas fa-eefchannahs ar mahziteem un winam libhsigeem zilwekem. Eliota lunga muif-scha atradahs mescha widâ, kur wisaplahrt libdi desmit Anglu juhdehm tahkumâ nelahda apdsihwota weeta ne-atradahs. Tur-klahf ari Eliots, tapat kâ gandrihs wifit tureenâs muifschinu ih-pafschneeki, nebija fwabads no nizinafchanas jeb no weenal-dfigas istureschannahs ihpafchi pret tahdeem, kas „mahzite bet nabags“ fauzams. Wilmotam bija schahda buhshana it kâ nepanefama nastâ un tilai Garietes laipniba un gandrihs gohd-bihhiga istureschannahs wina truhkumu pa datai islibhsinaja.

Das nu wifs bija pagahjis. Winfch bija atkal brihws un wareja eet kur gribeja. Pafaulê ir deefgan leela un tahdi zilweft, kas treetnu proht, ir wisur derigi. Bet winam tomehr nebija us schirfchanohs til weegli fataifitees, kâ to waretu dohmaht, jo winfch sinaja, kâ wismasak weens azu-pahrs tam schê patat noraudahs. No ta laika, kad winfch Garieti peh-digu reis redseja, winam të islikahs it kâ wifch nemas wairs pafaulê tahds weentulis un atstahs nebuhlu, jo tilai tas ir weentulis un atstahs, pee kura schirfchanahs neweena azs afaru neraud.

Tahs wareja tahs dohmas buht ar, kuzahm wina garâ dar-bojahs. Winfch wehl reis fawas azis pahf jauko klajumu pahrlaida, it kâ no ta atdeerwodamees un gribeja patlaban lohgu aistaihht un fawas leetas preefch aifzelofchanas derigâ wihfê falikt. Tê us reis winam të islikahs it kâ kahds melns tehls no pehdejahm nehgeru buhdahm bailigi paleejees wina lohgam tuwojahs. Melnais tehls flihdeja itin tuwu gar zitu buhdu feenahm garam un jaunais fshlotajis to ar fawahm gaischahm azim labaki apskatijis, pasina par kahdu no Eliota wehrgeem, kuzam gan laikam bij leela wajadsiba, til wehlâ laika, ne-behdadamam par funeem neds usrauga neschehligo pahtagu, fawu buhdu atstahf. Tomehr melnajam ari isdewahs ne-eeraudsitam zikoru-truhmu beesumos eestapt, kuzi preefch Wilmota lohga stahweja. Tê winfch usmanigi un bes elposchanas atshajahs un skatijahs bailigi us wifahm pufehm aplahrt. Wilmots ne-sinaja, kâ no nehgera fawadas istureschannahs dohmaht. Bet kamehr winfch par nehgeri pee skaidras nojehgichanas nahja, winfch is truhmeem nesklaidrâ Anglu walodâ fadsirdeja tshukstam.

„Massa“) Wilmot, ne-isbihstatees no melna Sama, kas ar Zums grih runahf!“

Tagad Wilmots atminejahs, kâ winfch melno Samu jaw dandj reis bij redsejis un tas winam fawas tumfchi melnas

*) Plantafchu fauz Deenwidus-Amerikâ stahdichannu jeb tahdu grunis-gabala jeb muifchu, kur zuturaneedru, lastias, bohmwilnas-stahdu un rihfchu ausfeschannu lohpi.

*) „Massa“ nil dandj të lungs.

† pihdofchas ahdas pehwees dehl bij no wifceem Eliota wehrgeem labal patizis un to bij ne ilgi atpakal zaur aifluhgſchanu no pehrſchanas iſſepſijis. „Ko, gan winam no manis wajadſehs?“ winſch pee fewis dohmaja. „Muna,“ winſch pilná baſſi fajija, „ko Tu gribi?“

„Bſt!“ melnais tſchulſteja, wilnaino galwu lihds lohgam pazeldams un ar rohlahm aif lohga fimſes kerdamees augſhá rah-pahs, fajidams: „Ar atkautſchanu maſſa, Sams grib ar Jums iſtabá runaht!“

„Nu tab nahzi eefſhá un iſſtahtſi, kas Lew uſ firbs gut!“ Wilmots pakluſu ſauza.

„Maſſa,“ nehgeris tam preeſſhá noſtahtjees fajija, „behgat tik ahtri tá warat, Jums draud leelas breefmas!“

„Man?“ Wilmots ſmaididams bet druſku tá tá dohmigi atbildeja, „Tu alojees Sam. Es nefaprohtu, no kuras puſes man breefmas waretu draudeht.“

„Bet tomehr tas tá ir,“ melnais paſtahtweja, „Sams ir dabuzis dſirdeht, tá pret labo balto kungu flitſas dohmas raduſchahs. Schodeen pehz puſdeenas bij miſters*) Eliots uſ lauka pee mums un runaja ilgi un dedſigi ar uſraugu. Sams ſtrahdaja netahlu no tahs weetas, fur wini ſtahtweja un dſirdeja it ſkaidri, tá miſters uſraugam uſdewa aplahrtjeohs ſtahditajus paſinoht, tá jaunais mahzitais wihrs iſ ſeemeta, tá rahdotees pee abolitioniſteem**) peederohſt. Uſtraugs wehlaſu ir ari aiſjahjis. Tadeht taiſat maſſa, tá Juhs, zil ahtri ween eefpehjat, ſcho widu atſtahtjat. Jaunais kungs ſche ilgaki palidams nelo labu nefagaidihſ!“

Ar platahm azim Wilmots nelabahs wehts neſeju uſſkatiſja. Winſch neſchahbijahs, tá ſtahditajus pehz winu ſarunas to leetu buhs zitadi pahidohmajis un winu pee kaiminu ſtahditajeem par nehgeru draugu apwainojis.

„Labi, labi Sam, es Lew pateizohs!“ Winſch gribeja Samu atlaiſt un weens patš ar ſawahm domahm palikt. Bet nehgeris weenteſigi galwu kratidams fajija: „Nelas labs, maſſa! Jaunajam kungam wajag tuhdat behgt. Sams ſin ſmalſki zetu un grib ſawam labdaritajam, ko winſch nihſto, par wadoni buht.“

„Tu ne-eſt pee prahta, Sam?“ Wilmots druſku ſmaididams atbildeja, „es lai tagad naktš-widú behgu? Es pawiſam nefaprohtu,“ winſch nepazeetigi peelika, „kamdeht tad man tá kahdam rupjam noſeedsneekam buhs behgt?“

Atbildes weeta Sams rohlu iſſteepis ar pirſtu zaur lohgu pret rihteem rahdija. Attahtleja meſcha kruhmú tumſchumá reiſu reiſahm parahdijahs maſas mirdſedamas punktites, kas daudſ weetas it tá lehkadamas dſirſteles uſſpihdeja.

„Kas tas ir?“ Wilmots it tá ko nelabu paredſedams wajajaja.

„Bis nelas tá ſtahditaji iſ rihta-puſes tuwakajahm muſſichahm“ melnais wehrgees atbildeja, „gluſchi tá iſſkatiſjahs pagahjuſchá gadá, kad wini melno Gimu dſina. Te nu jaunais kungs warat ſapraſt, tá tee kaunee zilweſi patlaban nahſ Juhs mekleht un zeetumá likt par tam, tá fajijat, tá melnee tikpat lab' zilweſi tá baſtee.“

„Tad eeſim!“ Wilmots tſchulſteja un mudigi kahdu datu no ſawahm drehbehm ſawahdams tahs melnajam eedewa. Tikpat ahtri winſch uſmelteja ſawu grahmata-taſchu, kura wina papihri atredahs un pahleezinajees, tá tai ari wina naudas padohms eefſhá bija, winſch iſtabiná wehl azis riſki aplaida,

*) „Miſters“ angliſti „meiſters“ jed kungs.“

**) Tas ir pee tahdeem, tas gahda, tá wehrgeſchana tohp nozetia.

it tá no tahs atwadidamees, taiſijahs ſawu lihdsſchinigo uſtucas-weetu atſtaht.

„Wehl kas, maſſa!“ nehgeris fajija, „Sams jauno ſkohlotaſu uſwadihſ uſ riſtiga zeta un tab pats behgš, jo winſch ir wehrdſibu apnizis. Sams tadeht gribetu maſſu Wilmotu luhgt, winam paſi iſſkatiſht!“

„Tu ari gribi behgt?“ Wilmots uſ kahdu azumirſki pats ſawas breefmas aiſmirdams wajajaja, „waj Lew naw bailes tá wini Lewis nepanaht un uſ nahwi ſit?“

Uſrikameetis kratija galwu: „Labali mirt neta par wehrge buht!“ winſch behdigi fajija, „bet nu nahkat, maſſa, kamehr wehl preeſſch mums abeem naw par wehlu!“

Wilmots peegahja knaſchi pee rakſtamas pultes un uſrakſtiſija ſteigſchus kahdus wahdus uſ papihra: Tas wehrgees Sams reiſo uſ ſawa kunga, tá ſtahditaja Eliota pawehla uſ — „kuru weetu lai rakſtu Sam?“ Wilmots no rakſtiſchanas apſtahdamees jautaja.

„Uſ Scharſtonu, maſſa!“ Sams fajija, „tur atrohдахs beedriwa, kas nehgereem peepalihds uſ Kanadu aiſtaht.“

„Scharſtonu!“ Wilmots to wahrdu Sama zeta-ſibne eerakſtidams teiza, „eſmu no tahs dſirdejis, Sam! — Tá,“ — winſch pabeigdams un papihri mudigi ſalohzizis nehgeram eedohdams fajija, „warbuht Lew laimejahs! Es ari eefchu uſ Scharſtonu!“

„Pateizohs, maſſa!“ wehrgees fajija papihri ruhpiſi pee fewis noglabadams, „bet nu mudigi!“

Ubi iſleza zaur lohgu klaja. Wehl bija wiſe aplahrt wineem klufu. Tuwodamohs ſtahditaju pikú lahpu gaiſchums wehl bij deegant tahlu un no muſſichas ſahnus aiſſteepdamahs kinas-lohku rindá wehl bija bees tumſchums.

Behgli ſteidsahs nelawedamees taiſná knihija prohjam un tikai pa reiſahm azis atpakal meta, ſkatiðamees, waj tee netohp pamaniti. Par laimi bij wiſe tapat klufu un pat ſtahditaja funi likahs ſchoreis ſawu mohdribu paſandejuſchi, jo ne wiſumata eereſchanahs ne-atſkaneja un pawiſam nemaniti wini flehpdamo meſcha tumſchumu atſneeda.

Tagad wineem ar eefchanu wairs tá neſchſihrahſ. Semes wirſus rahdijahs ar katur ſohli nelihdsenals, un nereti wini pahſ ſemé guloſcheem kohleem pahſtrita. Deeſi zitas zaur zitu iſauguſchahs kohku galotnes tá bees jumts pahſ winu galwahm ſtahtweja. Tik reti zaur kahdu maſu ſtarpiau wini uſ kahdu azumirſki wareja debefi eeraudſiht. Mehneſs bij ſen noreetejis, zaur ko winaus pilnigš tumſchums apnehma, tá tá wini tikai pee kohku ſuhnu puſehm ſawu eijamo tekú wehroja.

Bet zaur aufdamo rihta-krehſlu eefahka pamamam gaiſchahs tapſt, un kahdu un ſuhnu treknaks augums un priſchais, wehſais gairš, kas wineem preti nahza, paſludinaja, tá wini tagad atrohдахs Sawanas tuwumá, kura ir par rohbeſchu ſtarp Georgiju un Deenwidus-Karolinu.

Driht winu preeſſhá uhdenains klajums iſplehtahs. Ar glohtu aptlahſahs maſas eefſihdeja ſlihi uhdeni un zil tablu azis ſneeda, tahs bija ar trekneem muklaja-laſkeem un needrehni apauguſchahs. Schuburainee wihtoki, kas weetu weetahm ne augſtu pazehlahs, nolahra ſawus ſlaikohs ſarns wirš uhdens un ſchur un tur apalſch ſareem uhdens-tſchuhſſas melnais rumpis parahdijahs.

Kad pirnee ſaules ſtari bij tumſchi-ſalás kohku galotnes zauri iſſprauduſchees, tad abi zelineeſki kahdú pa-augſtá, ſauſá weeta apſtahtjahs.

Bet nupat Wilmotani wehl eenahza prahta, la pee steigfchanahs us behgfschanu pawifam nebij eedohmajees ar wajjadfigo prowiantu apgahdatees un nu fawus ruhpeftus fawam beedram ftahftija. Schis fawa zela tahtumu apdohmadams bij gudrats bijis un gar nehgeru buhdahm garam nahbdams kahdu jaw agraki ar maiskuhtahm un brandwihna pudeli peebahftu ahdas tafchu faheris. Abi nu taifjahs no fchahs maltites brohtafu patureht. Kad us reis leels puhlis mefchaputnu ar ftipru fpaheru ffschanu wineem garam aiffchahwahs.

Stahde, la mums tagad plintes naw!" Wilmots eefauzahs.

Jaunajam lungam naw plintes wajjadfigs, nehgeris plezus paraustidams fazija, "Zuhs wehl fchowakar tuwako pilfschtu jafneegfat un atradifat draudfigu ufnefchanu. Bet ar nabaga nehgeri, kam wehl ir tahtfch gabals zaur muklaju un beesumeem ja-eeh, ir pawifam zitadi, un tadeht winam wajjadsehs wifus fawus fpeklus fanemt, kamehr winfch pee labas plintes tiks."

"Un us kahdu wihfti tad Tu dohma few plinti pagahdaht?" Wilmots, drufku finlahrigs tapis, waizaja.

Aplahrtejais klufums un ftiprinadamais dfehreens is pudeles, bij nehgeri drohfschaku un runigaku padarijis. Klufu un noflehpmu pilns winfch tad teiza:

"Tur gar upi kahdu pujjubdfti us augfchu efobt weena eebuhwe, kas kahdam wezam gehgeram un wina abeem dehleem peederohht. Wifit tris efobt leeli medineeki, tadeht wineem wajjaga labahm plintehm buht. Pa nakti Sams eelihdihs wina dshwofli un weenu plinti lihds ar lohdes-maku panemts. Ar labu eerohzi rohla melnais Sams ne no pafcha welna nebihstahs!"

"Bet ja Tu fo nemi, kas Lew nepeeder," Wilmots fazija, "tad jaw Tu efi saglis, to Tu taf fini?"

"Labaki pafcham sagt, nefa fagtam tapt!" wehrgs ar fawadu nurdefschanu fazija.

"Ka Tu to faprohti, Sam?" Wilmots prafija.

"Nu, es dohmaju, la tas ir itin weegli faprohtams," Sams atildeja, "jo kamehr nehgeris wehl naw brihws wihrs, bet prezes-gabals, fo pehz patifchanas war pirkt un pahrdohht, tamehr winfch ari itin labi noproht, la winfch tohp fagts. — Baltee wihri fohg nehgerus wina tehwsemei un tohs pahrdohd fwefehâ semê."

Wilmots nesinaja tuhdat us tam nelahdu atbildu doht. Teem wahrdeem preti rumahht winfch ari newareja, jo tee bija pilna pateefiba.

"Jo, waj ta naw sahdsiba," Sams tahtaf fazija, "kad nabageem melnajeem wihreem, fureem zits nekas nepeeder ka wina tehwseme un brihwiba, fchahs wina fwehtafahs un dahrgalahs mantas laupa? Waj ta naw rupja sahdsiba, la winam fawus weenigohs dahrgumus, wina fewu uu behrus, kas ir weena dala no wina firds, atnem un preefch wina azim pahrdohd? Kas dewa baltajeem to watu, kattu gadu pa tuhftofcheem melnohs is wina dsmtenes pahr juhtu aifweft?"

"Ja naw mana waina, Sam!" jaunais fhohlotajs plezus raustidams atteiza, "ja wifas leetas pehz mana prahta eetu, tad wehrgu pawifam nebuhtu. Tu, Sam, taf wari fapraft, la es pret teem fimituhftiofcheem wehrgu ihpafchneekem nefa neefpehju, jo wini wifit us to pafchaw, la bes wehrgem pawifam newarohht peektit."

"Wineem taifniba, maffa!" nehgeris dohmadams fwarigi atteiza, "glufchi riktigi, baltais wihrs newar degdamos faules-

ftaros strahdaht ta la nehgeris, kas apafsch karstas semes-faules ufaudfs is un kam ir galwa la dsefs; baltais wihrs driht taptu wahfch un mirtu, ja winam buhtu giftigais gaisa ja-eewelt, kas is ftimitreem rihfchu-laukeem ufahpi. Nehgeris ar to aprohnahs un iftur ilgati. Nehgeris ir itin labs preefch nonahwefchanas!"

"Bet wifmasaki nebij wajjadfigs juhs pee darba ta weenu-mehr ar pahragu brihdinaht," Wilmots fazija, "waretu jaw ar juns ka ar brihweem zilwekeem apectees un juns atlaut lihds ar baltajeem strahdaht."

Sams kratija ar fpihtigu nurdefschanu fawu wilnaino galwu fazidams: "Bes peefpeefchanas nehgeris neftahda; no nehgera faka, la winfch flinks, gauschi flinks. Melnais wihrs brihwtizis ftreen mefcha un pahrtet tur no falnehm, ohgahm un lohfu-augteem, gut us fuhnahm un falahs lohlu galotnes ir wina apfegs. Bet kad fturmes ir mefcheem lapas nokrati-jufchas, tad nahf aufstahs naktis un wina dfer pilfschtâ eet, tur winam tad ir jaftrahda. Ja dascham ir pee fawa agraka lunga labaki gahjis, tad winfch ari wehrdsiba atpakal eet. — Tahda wihfti nu ar nehgeri nefa newar eefahft," winfch fneedams fazija.

"Dihri teefa!" Wilmots pee fewis dohmaja, jo winfch bij jaw agrak par fchahdu nehgeru dabu un flinkumu deefgan dferdejis. Nu tad Tu Sam nu ari tapat darifi, Tu ftreeft mefcha un kad Lew brihwa dshwe apnits, tad Tu atkal pee Eliota atpakal nahfti?" Wilmots to waizaja.

"Ne!" nehgeris ar nopeetnu galwas kratifchanu atteiza, "to Sams nefad nedaris; jo lai gan Eliota lungs ar faweem wehrgeem deefgan labi apectahs, tad tomehr winfch isbehgufchu nehgeri litu lihds nahwei pehrt. Ka man Gims ftahftija, kas no Kentuki ir pirkt, tad eefch Kentuki un Alabamas wehl dauds fliktaki eijohht. Tur pahragas fiteeni krihtohht ka krusa un melnajeem efobt pawifam bes mehra jaftrahda. Ja ifsprufchu nehgeri faheroht, tad to dshwu fadefsinajohht. Schahdas fixas preefch Sama naw wis preezigas un tadeht Sams labakt ees us Kanadu, tur pee Grijas-efara efobt dauds zeematu brihwu melnajo ufmetufchees. Tur efobt gan ftipri auftis, bet zaur kahrtibu un ufzhtibu tur ari Sams luhkofs laut fo panahft."

"Maffa, Zuhs nu finat wifu, fo Zuhs finahht gribejat," melnais pabeidsis ufzehlahs un ar ufmanigahm azim tuwejo aplahrtni us wifahm pufehm apflatija. "Mums tagad jafchleahs. Kad jaunais fhohlotajs no fchejeenes arweenu taifni pret feemela-walareem ees, tad winfch driht nahls us ta zela, kurfch us Kolumbiju un Scharlftonu wed. Sams paliks mefcha un dohfees gar Sawanu us leiju, kamehr winfch pee juhrmalas nahls un kahdu fugi atradihs, kas wina us Scharlftonu lihds nemi, tur winfch tad maffa Wilmotu ufmelehs."

"Das buhs tas labakais," Wilmots dohmigi atteiza, "kohpa mehse nedrihftam eet, jo zaur to mehse titu eewehroti. Ja Lewi kahds aiftur, tad rahdi fawu pafi. Ja Tu pilfschtâ teezi, tad Lew naw wairs fo bihtees. Scharlftona man ir deefgan draugu, kas no mihleftibas Lewi tikmehr paflehps, kamehr Lew ifdewiga reisa nahls, us Kanadu nobraukt. Tad nu Sam us atkaldesfchanohs un laimigu ifdohfchanohs!"

Winfch fneedfa Samam it ka kahdam draugam rohlu.

(Turpmat wehl.)

Grandi un feedi.

Grandini.

Zilweks eefpehji daudi, kad winfch grib, bet ne wifu, fo tas grib.

Laba opfinafchana ir labaka, kà diwas leezibas. Za is-pohsta tawas behdas, kà faule ledu. Za ir aka, kad tew flahpst, fpeekis, kad tu grimsti, fchirmis, kad tew faule fpeesch un galwas kifens nahwè.

Draudfiba ir dshiwibas faule, lura nekad neno-eet.

Kad tu nelaimigs esi, tad melle wainu patš eelfch fewis. Kad ne-atrohdi, tad esi jaw no weenas pufes laimigs.

G. Schmidt.

Ja tu kahdam par mahzitaju gribi buht, tad mahzees patš, lai tas, fo tu gribi mahziht, tewi nemahza. Jo fo tas pahds, kad mahf fajzht: Tapat mehles galà bij, bet nenahl ahra. —

Ja tu zitam kalpodams gribi fewifchku pelnu eeguht, tad ne-aismirfti to!, kas tew ir daroms bes tahs. — Weeglaka leeta' ir kahdeem feptineem fainneekeem kalpoht, nefa diwi kungeem.

Kad tu gribi fo attaisnoht, tad eij tahdàs weetas, kur pa pilnam war dširdeht fchohs wahrduš: Muldona, mulkis, gohda fahrigs, beškauna. — — Scho baufli eeklaufijees wari kertees, (ja nau fpalwas, tad pee bleiftika) un wari attaisnoht ari to, kas nemas naw ja-attaisno. Jo fchòs wahrduš ir walodas likumu pamats.

Bet ja tu labaf gribi par kritiku (pahreauditaju) buht un pahrfkatihht winas dšikumus, tad eij un fahwi tahdà wehjà, kas tewi pajchu brangi fija, lai tawas drabinas isfrata. Bet ja tu gribi bet newari, tad eij pee rijneeka un luhds, lai pee tawahm drabinahm peeber drufku graudus; tad fahz pahrfpreest un faki: „Schi grahmatina ir tahda, luras labo pufi zaur winas flifto nemas newar redseht. Kritiks tu buhfi tà kà tà. —

Ikkatris war buht fawš Lutters un war eet us pagasta-mahju, kaut tur ari buhtu eenaidneeku til daudi, kà fchindeluf us jumba.

Brenzis un Swingulis prohwe daschus fungus sem fawas faderibas zepures dabuht; — Ana un Leene wehl wairak no-darbojahs „daschus sektus“ — sem faweem trufuteem dabuht.

R. Ds. 3.

Kleantes.

Kleantem, jaunam Greekim Altehnè, bija grehts apkerfchanaš fpehts un bija lohti nabags; bet mahzitees winfch mahzizahs nepeekufdams no wifa prahta, kaut ari lohti grehti winam tas nahzahs. Labpraht winfch buhtu ta torciš lohti apbrihnota prahtneeka Zeno mahzibahm klaufijees, kas patlaban bija fahzis mahzibas pafneegt. Bet no lam winfch lai pahrtika, ja ar darbu fewim usturu nenopelnijahs? Tatzhu wina

ruhpefchanahs un fpeeschanahs winam drihš fchini leetà islihdseja. Nakti winfch nefa kahdam dahrsneekam uhdeni jeb mala labibu preefch kahdas gaspaschas us rohkas dširnawahm. Za winfch iklatru nakti til daudi nopelnijahs, zil winam ohtà deenà preefch usturas waijadseja. Pa deenu winfch klaufijahs Zenos gudrahm mahzibahm un pa nakti, kà jaw minejam, pelnijahs few maifi, un bija pee tam wefals un fpirgts.

Par to tee laudis lohti brihrijahs, kas wina nabadsibu pafina, fawà ftiarpà aprunadamees: „Zaur fo tas jaunais zilweks gan usturotees, jo winfch nefa nestrahdaioht? Beidsoht wineem tahs dohmas prahtà fchahwahs, ka Kleantes gan aiflegtà wihsè fawu pahrtiku nopelnohht, un fauzza winu tadehht keefas preefchà. Kleantes atnahza. Sohgi no wina praftija attaisnofchanohs. Winfch atweda dahrsneeku un to gaspaschu, preefch lurreem winfch lihds fchim bija strahdajis, un fchee dewa pateefu leezibu. Sohgi zaur jaunekta mahzifchanaš-gribu aisgrahhti, nofpreeda winam weenprahtigi leelu dahwanu; bet wina fkhlotajis Zeno winam to aifseedsa. Kleantes palifa fawa fkhlotaja augftakais fkhhlens un augfti zeenihš prahtneeks.

J. K—n.

Ne-aismirfti mani.

Kad mihlais Deems debest un semi bij radijis un wifu, kas wirs semes ir, tad winfch nofauzza ari stahduš. Nahza pufes daschadas sortes, lurahm tas Kungs wahrduš dewa.

Nestfi, drihš pehzi tam nahza pukite, lura debefu wehrwei lihdsinajahs, filgani un dšelteni fpihdedama, un praftija: „Kungs! kà tu mani esi nofauzis? Es esmu wahrdu aismirfufi.“ —

Kungs fajija: „Ne-aismirfti mani! — Tad pukite nolaunejahs, greefahs atpakat us klufo upiti, kur ta weentulibà behdajahs. Kad kahds winu melle un redseht grib, tas lai usfauz: Ne-aismirfti mani! —

Smeeklu stahstinsch.

Kahds fkhlotajis nehmahs faweem fkhhlneekem iifkaidroht no drauga un eenaidneeka. — „Mans dehls,“ winfch fajija, „kad tu us kahdas besdibens mašas guli, weens nahf, tewi reds, un gruhfch no pakatas besdibenà, tad winfch ir taws eenaidneeks. Bet fo taws draugs daritu, tewi tahdà pajchà buhfchanaš atradams?“ — „Winfch mani no preefchas eegrufhtu,“ atbildeja gudrais puika.

G. Schmidt.

Seeweefchu karineeks.

Kahdà Parihšes flimneeku namà atnahzis ahretitees kahds 79 gadus wezs isdeenejis wirsneeks. Israhdijees, ka fchis wirsneeks ir feeweetis, kahda Bairijas generala dehla meita. Schi karineeze jaw 1814tā gadà, lantinà pee Waterloes, dabujufe diwi bruhzes; 1830tā gadà wina kahwufehs pee Mfchihras; 1845tā gadà atstahufehs no deenasta; no waldibas wina tagad dabujoht fchehlafstibas maifi 800 franku, kahdi 200 rubtu muhfu naudà.

Bl—s. Ed—s.

Atbildebams redaktehš Ernst Plates.